

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO PRAVOSUĐA**

N a c r t

Prijedlog Zakona broj _____

**P R I J E D L O G
ZAKONA O UPRAVNIM SPOROVIMA**

Zagreb, lipanj 2009.

P R I J E D L O G

ZAKONA O UPRAVNIM SPOROVIMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o upravnim sporovima nalazi se u odredbama članka 2. stavka 4. podstavak 1. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA, OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM I POSLJEDICE DONOŠENJA ZAKONA

Sadašnji Zakon o upravnim sporovima temelji se uglavnom na odgovarajućem jugoslavenskom zakonu iz 1952. godine, dopunjenom 1965. godine i 1977. godine. Iako taj Zakon u mnogim aspektima ne zaostaje za sličnim zakonima iz europskih zemalja, ocjenjeno je kako se samo izmjenama i dopunama ovoga Zakona ne bi na jasan i pregledan način uključile novine upravnosudskoga postupka te je utvrđena potreba donošenja novoga zakonskog teksta.

Pri tome su kao polazna osnova za izradu novog Zakona o upravnim sporovima uvaženi europski standardi funkcioniranja pravne države kao i zaštite prava građana, tj. sudsko preispitivanje upravnih odluka pred neovisnim sudovima .

U Republici Hrvatskoj sudska kontrola zakonitosti pojedinačnih akata upravnih vlasti i tijela koje imaju javne ovlasti danas je u nadležnosti Upravnog suda Republike Hrvatske. Ovaj sud, kao specijalizirani sud, osnovan 1977. godine, razvijao je upravnosudsku zaštitu u Republici Hrvatskoj više od tri desetljeća. Međutim, u postupku pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji Upravni sud se suočava s tri velike zadaće koje zahtijevaju nova rješenja:

- neusklađenost dijela postupovnih pravila s *acquis communautaire*; sadašnje odredbe Zakona o upravnim sporovima ne ispunjavaju sve standarde utvrđene u *acquis communautaire* vezano uz dva ključna pitanja- pravom suda da u svakom sporu utvrđuje činjenično stanje i pravo suda da u svrhu utvrđivanja činjenica i zaštite prava stranaka provede usmenu raspravu,

- nemogućnošću ulaganja pravnog lijeka na presude ovoga suda; i ovo pitanje postavilo se kao jedna od ključnih pretpostavki usklađivanja hrvatskog zakonodavstva s *acquis communautaire*, ali i s višestupnjevitošću kao pravilom u usporednim pravnim sustavima država članica Europske unije,

- predugim postupcima i velikim brojem neriješenih predmeta; važeći Zakon o upravnim sporovima potrebno je izmijeniti kako bi se povećala efikasnost sudskih postupaka, skratilo njihovo trajanje te reducirali zaostaci u rješavanju.

U svrhu otklanjanja ovih nedostataka, pokrenut je projekt CARDS 2004. „Podrška učinkovitijem, djelotvornijem i modernijem upravljanju i radu Upravnog suda Republike Hrvatske“ u okviru kojega je izrađen Strateški dokument za izradu Nacrta novog Zakona o upravnim sporovima i Nacrt smjernica za novi Zakon o upravnim sporovima.

Strateški dokument izrađen je prvenstveno s ciljem usklađivanja upravnog sudovanja u Hrvatskoj s pravnom stečevinom EU, a osobito s člankom 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Narodne novine“, Međunarodni ugovori, br. 18/97, 6/99 – pročišćeni tekst, 8/99, 14/02 i 1/06). Upravo ovaj dokument utvrđuje ciljeve koji se trebaju postići novim Zakonom – veću učinkovitost sudskog postupka koja će rezultirati skraćivanjem njegova trajanja, a time i usklađivanjem s pravnom stečevinom EU.

S obzirom da neka postupovna rješenja u sadašnjem Zakonu o upravnim sporovima nisu u suglasju s pravnom stečevinom EU i zakonodavstvom Europske unije, Vlada Republike Hrvatske svojim Zaključkom od 12. rujna 2008. godine prihvatila je Stratešku studiju za izradu novog Zakona o upravnim sporovima kao i nacrt smjernica.

Predloženi Zakon o upravnim sporovima sadrži rješenja koja se prvenstveno odnose na reformu procesnog prava i to kroz osiguravanje pravne zaštite od svih upravnih postupanja, a ne samo pojedinačnih odluka, odlučivanje i po sucu pojedincu, pravom suda da samostalno utvrđuje činjenice u sporu, obvezom suda da provede usmenu raspravu u svim slučajevima osim kada je zakonom drugačije propisano, donošenje primarno reformacijskih odluka, a kasatornih samo u iznimnim slučajevima i sl.. Konačno, Zakon ustrojava dvostupanjsko upravno sudstvo i s tim u vezi omogućuje strankama ulaganja žalbe na odluke prvostupanjskih sudova. Konačno, ovaj Zakon Visokom upravnom sudu u nadležnost stavlja i ocjenu ustavnosti i zakonitosti općih akata jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnih osoba koje imaju javne ovlasti koje nisu u nadležnosti Ustavnog suda Republike Hrvatske.

Veća pravna sigurnost i bolja zaštita prava stranaka od odluka i postupanja uprave nastoji se postići otvaranjem procesne mogućnosti suda da sam utvrđuje činjenice i da u pravilu provodi usmenu raspravu. Ujedno se pretpostavlja da će ovo doprinjeti bržem rješavanju sudskih predmeta.

Iako pravna rješenja iz prijedloga ovoga Zakona, a koja su unesena zbog usklađivanja s pravnom stečevinom Europske unije, nisu u suglasju sa skraćivanjem sudskih postupaka, jer je za provođenje usmene rasprave i utvrđivanje činjenica potrebno određeno vrijeme, obveza suda da svojom presudom riješi upravnu stvar svakako će ubrzati ostvarivanje sudske zaštite građana čija su prava povrijeđena odlukama i postupanjem uprave. Stoga sva rješenja iz ovoga Zakona treba gledati kao cjelinu, a ne svako zasebno.

Kao jedan od posebno važnih razloga za izmjenu ovoga Zakona svakako je i donošenje novoga Zakona o općem upravnom postupku, a koji je unio brojne nove institute u ovaj postupak i proširio primjenu ovoga postupka i na druga pravno

neregulirana postupanja uprave. U tom kontekstu novi Zakon o upravnim sporovima predstavlja nadogradnju u dijelu upravnog sudovanja i zajedno sa Zakonom o upravnom postupku čini jedinstvenu cjelinu.

Novi Zakon o upravnom postupku ima sedam cjelina.

Prvi dio su opće odredbe u kojima se određuje cilj Zakona, predmet upravnog spora, načela upravnog postupka, nadležnost i sastav suda i stranke u upravnom sporu.

Drugi dio obuhvaća odredbe kojima se propisuje tijek upravnog postupka i to od razloga za podnošenje tužbe, njezinog sadržaja i rokova u kojima se može podnijeti, odgovornog učinka tužbe, postupanje upravnog suda po tužbi, vođenja usmene rasprave, poduzimanje drugih radnji u postupku i donošenja sudske odluke.

Treći dio obuhvaća žalbu kao redovni pravni lijek i ponavljanje postupka.

Četvrti dio odnosi se na troškove upravnog spora.

Peti dio obuhvaća izvršenje sudskih odluka.

Šesti dio odnosi se na ocjenu ustavnosti i zakonitosti općih akata.

Sedmi dio odnosi se na posebne načine rješavanja upravnih sporova.

Osmi dio propisuje prelazne i završne odredbe.

U temeljnim odredbama novog Zakona o upravnim sporovima kao njegov cilj postavlja se osiguranje sudske zaštite prava i pravnih interesa fizičkih i pravnih osoba i drugih stranaka, te zakonitosti povrijeđene odlukama i postupanjima javnopravnih tijela u upravnim stvarima. U europskoj pravnoj tradiciji sudska zaštita koju pružaju upravni sudovi u načelu ima dva različita cilja. S jedne strane to je zaštita pojedinačnih prava i pravnih interesa građana i pravnih osoba, a s druge strane nadzor nad objektivnom zakonitošću u upravnim stvarima u svrhu zaštite interesa društvene zajednice u kojoj se spor vodi. Dok Njemačka upravnosudska tradicija poseban naglasak stavlja na zaštitu pojedinačnih prava, Francuska se usredotočava na objektivni nadzor zakonitosti u upravnim stvarima.

Ovaj prijedlog Zakona prvenstveno se usmjerava na osiguranje ocjene zakonitosti pojedinačne odluke kojom je javnopravno tijelo odlučilo o pravu i obvezi u upravnoj stvari protiv koje nije moguće izjaviti redovni pravni lijek te ostvarivanja prava, obveza i pravnih interesa stranaka, ali i na ocjenu zakonitosti drugih postupanja javnopravnog tijela, kojim je u upravnim stvarima protiv kojih nije moguće izjaviti redovni pravni lijek povrijeđeno pravo, obveza i pravni interes stranke. Konačno, usmjeren je i na ocjenu zakonitosti sklapanja i raskidanja, te izvršavanja upravnih ugovora. Upravni spor, kao i do sada, može se voditi i kada javnopravno tijelo nije u propisanom roku odlučilo o zahtjevu ili žalbi stranke odnosno postupilo prema propisu, čime se kao učinkovito pravno sredstvo može koristiti i u slučajevima šutnje uprave.

Predmet upravnog spora je i ocjena ustavnosti i zakonitosti općih akata jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnih osoba koje imaju javne ovlasti, a koja nije u nadležnosti Ustavnog suda Republike Hrvatske. U prijedlogu Zakona posebno je naglašeno da se upravni spor ne može voditi u stvarima u kojima je osigurana sudska zaštita izvan upravnog spora, te da se ne može voditi o pravilnosti pojedinačne odluke donesene primjenom slobodne ocjene javnopravnog tijela kao niti protiv postupovne

odluke javnopravnog tijela jer se takva odluka može pobijati samo u tužbi protiv odluke u glavnoj stvari.

Prijedlog ovoga Zakona kao temeljne odrednice upravnog spora prihvatio je načelo prava na pravično suđenje i donošenje odluke u razumnom roku, načelo izjašnjavanja stranke, načelo usmene rasprave, načelo samostalnosti, načelo učinkovitosti, načelo pomoći neukoј stranci, kao i obvezatnost sudskih odluka i osiguranje korištenja hrvatskog jezika, kao službenog jezika i upotreba pisma i jezika pripadnika nacionalnih manjina.

Uvažavajući odredbu članka 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, prijedlog ovog Zakona utvrđuje dvostupanjsko upravno sudovanje i to na način da se ustanovljuju upravni sudovi i Visoki upravni sud Republike Hrvatske te se posebno određuje stvarna nadležnost ovih sudova.

Upravni sudovi biti će ustanovljeni za područje jedne ili više županija, dok će Visoki upravni sud biti ustanovljen za područje Republike Hrvatske sa sjedištem u Zagrebu. Upravni sudovi bili bi ustanovljeni u Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku i započeli bi s radom 1. siječnja 2012. godine. Prema projekciji CARDS-ove skupine stručnjaka, procjenjuje se potreba za cca 70 do 80 sudaca i sudskih savjetnika za sudove prvog stupnja, te do 35 sudaca i sudskih savjetnika za Visoki upravni sud.

Kako bi se izbjegli prigovori da će dvostupanjsko rješavanje sudskih predmeta predstavljati nepotrebno odugovlačenje sudskog postupka, upravo su u prijedlog Zakona ugrađene odredbe o mogućnosti pobijanja presude prvostupanjskog suda žalbom, koje u izvjesnom smislu predstavljaju „filter“ kojim se ograničava ovlast drugostupanjskog odlučivanja Visokog upravnog suda. Time se očekuje kako će većina upravnih postupaka završiti pred prvostupanjskim sudovima te će unatoč zajamčenoj dvostupnjevitosti postupak ipak trajati kraće. To je posebno izraženo u odredbama ovoga prijedloga Zakona kojima se određuje kada se može podnijeti žalba protiv presude odnosno žalba protiv rješenja. Kao „filter“ za postupanje Visokog upravnog suda ugrađena je odredba koja dozvoljava da se žalba može podnijeti samo ako je u prvostupanjskom postupku došlo do bitne povrede postupka, ili je sud pogrešno utvrdio činjenično stanje ili je odstupio od pravnog shvaćanja Visokog upravnog suda RH i prakse upravnih sudova. Ujedno je unesena i odredba sukladno kojoj stranka ne može uložiti žalbu, osim u slučaju odstupanja o pravnog shvaćanja Visokog upravnog suda i prakse upravnih sudova, kada sud svojom presudom nije riješio upravnu stvar, čime se želi onemogućiti moguće četvrto rješavanje o jednoj te istoj upravnoj stvari, posebno kada je upravni sud odbijajući tužbu tužitelja potvrdio upravnu odluku. Međutim, ako je sud svojom presudom odstupio od upravne odluke i sam riješio upravnu stvar, stranka može uložiti žalbu. Osim ovoga Zakon je bitno skratio procesne rokove i obvezao kako stranke tako i sud na brže postupanje i poduzimanje procesnih radnji. Tako npr. ako je žalba neuredna, sud će u roku od 15 dana od primitka žalbe pozvati žalitelja da dopuni ili ispravi žalbu i odrediti mu za to primjereni rok. Međutim, ako žalitelj ne postupi po traženju suda, sud će rješenjem odbaciti žalbu kao neurednu i time neće postupati po podnijetoj žalbi.

Ovaj prijedlog Zakona uvodi i mogućnost da stranke mogu tijekom spora pred sudom sklopiti nagodbu o predmetu spora. Nagodba se može odnositi na cjelokupan tužbeni zahtjev ili na jedan njegov dio. Uz nagodbu također je predviđena i mogućnost da sud stranke može uputiti vanjskom ili sudskom izmiritelju. Ako se stranke suglase, sud će predmet uputiti izmiritelju i donijeti rješenje kojim se prekida postupak. Protiv ovoga rješenja nije dopuštena žalba, a postupak se može nastaviti samo na izričit zahtjev stranke. Sudska nagodba i mirenje također su jedan od zakonskih mogućnosti koje omogućavaju brže i učinkovitije rješavanje upravnog spora.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za potrebe provedbe ovoga Zakona nije potrebno osigurati sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2009. godinu. S obzirom da će ovaj Zakon stupiti na snagu 1. siječnja 2012. godine. Ministarstvo pravosuđa u Državnom proračunu za 2011. godinu planirat će sredstva za ustanovljavanje upravnih sudova i Visokog upravnog suda RH i to za potrebe poslovnog prostora, opreme, kao i za suce i službenike i namještenike tih sudova.

IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA

Prilaže se tekst prijedloga Zakona o upravnim sporovima.

PRIJEDLOG

ZAKONA O UPRAVNIM SPOROVIMA

Prvi dio

OPĆE ODREDBE

Glava I.

TEMELJNE ODREDBE

Predmet zakona

Članak 1.

Ovim Zakonom uređuje se nadležnost i pravila postupka na temelju kojih upravni sudovi odlučuju o zakonitosti postupanja javnopravnih tijela te o pravima i dužnostima fizičkih i pravnih osoba i drugih stranaka u upravnim stvarima (u daljnjem tekstu: upravni spor).

Cilj Zakona

Članak 2.

(1) Cilj ovoga Zakona je osigurati sudsku zaštitu prava i pravnih interesa fizičkih i pravnih osoba i drugih stranaka te zakonitost povrijeđenu odlukama i postupanjima javnopravnih tijela u upravnim stvarima.

(2) Javnopravnim tijelom u smislu ovog Zakona smatraju se tijela državne uprave i druga državna tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravne osobe koje imaju javne ovlasti.

Predmet upravnog spora

Članak 3.

(1) Predmet upravnog spora je:

1. ocjena zakonitosti pojedinačne odluke kojom je javnopravno tijelo odlučilo o pravu i obvezi u upravnoj stvari protiv kojih nije moguće izjaviti redovni pravni lijek i ostvarivanja prava obveze i pravni interes stranke,
2. ocjena zakonitosti postupanja javnopravnog tijela kojim je u upravnim stvarima protiv kojih nije moguće izjaviti redovni pravni lijek povrijeđeno pravo, obveza i pravni interes stranke,
3. ocjena zakonitosti sklapanja i raskidanja te izvršavanja upravnih ugovora.

(2) Upravni spor može se pokrenuti i kada javnopravno tijelo nije u zakonom propisanom roku odlučilo o zahtjevu ili žalbi stranke ili postupilo prema propisu.

(3) Predmet upravnog spora je i ocjena ustavnosti i zakonitosti općih akata jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnih osoba koje imaju javne ovlasti koja nije u nadležnosti Ustavnog suda Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: opći akt).

Iznimke od vođenja upravnog spora

Članak 4.

(1) Upravni spor ne može se voditi u stvarima u kojima je osigurana sudska zaštita izvan upravnog spora.

(2) Upravni spor ne može se voditi samo o pravilnosti pojedinačne odluke donesene primjenom slobodne ocjene javnopravnog tijela.

(3) Upravni spor ne može se voditi protiv postupovne odluke javnopravnog tijela, već se takva odluka može pobijati samo u tužbi protiv odluke o glavnoj stvari.

Načelo prava na pravično suđenje i donošenje odluke u razumnom roku

Članak 5.

O pravima, obvezama i pravnim interesima povrijeđenim pojedinačnom odlukom ili drugim postupanjem javnopravnog tijela sud odlučuje temeljem zakona i u razumnom roku.

Načelo izjašnjavanja stranke

Članak 6.

(1) Prije donošenje presude sud će svakoj stranci dati mogućnost izjasniti se o zahtjevima i navodima drugih stranaka te svim činjenicama i pravnim pitanjima koja su predmet spora.

(2) Sud je ovlašten odlučiti o zahtjevu o kome se protivnoj stranci nije dala mogućnost izjasniti se, samo u slučajevima propisanim ovim Zakonom.

Načelo usmene rasprave

Članak 7.

(1) Sud odlučuje o tužbenom zahtjevu na temelju usmene, neposredne i javne rasprave.

(2) Sud može riješiti upravni spor bez održavanja usmene rasprave samo u slučajevima propisanim ovim Zakonom.

Načelo samostalnosti

Članak 8.

- (1) Sud samostalno utvrđuje činjenice i izvodi dokaze, kada to smatra potrebnim.
- (2) Sud samostalno odlučuje o tužbenom zahtjevu u granicama zahtjeva iz tužbe.

Načelo učinkovitosti**Članak 9.**

Sud je dužan provesti postupak brzo i bez odugovlačenja, uz izbjegavanje nepotrebnih radnji i troškova te onemogućiti zlouporabu prava što pripadaju strankama i sudionicima u postupku.

Načelo pomoći neukoj stranci**Članak 10.**

Sud je dužan voditi računa da neznanje i neukost stranke i drugih osoba koje sudjeluju u sporu ne bude na štetu prava koja im po zakonu pripadaju.

Obveznost sudskih odluka**Članak 11.**

- (1) Pravomoćna presuda suda obvezna je za stranke u postupku i njihove pravne slijednike.
- (2) Pravomoćna presuda suda kojima se odlučuje o suglasnosti općih akata s Ustavom i zakonom obvezna je za sve.

Službena upotreba jezika i pisma**Članak 12.**

- (1) Upravni spor vodi se na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu.
- (2) Stranke i drugi sudionici u postupku imaju pravo pred sudom upotrebljavati svoj jezik uz ovlaštenog prevoditelja. Ove stranke mogu se odreći prava na prevođenje ako izjave da znaju hrvatski jezik. Troškovi prevođenja terete stranku na koju se odnose.

Glava II.**NADLEŽNOST I SASTAV SUDA****Nadležnost****Članak 13.**

(1) Upravne sporove rješavaju upravni sudovi i Visoki upravni sud Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Visoki upravni sud).

(2) Upravni sudovi odlučuju:

1. o tužbama protiv pojedinačnih odluka javnopravnih tijela;
2. o tužbama protiv postupanja javnopravnih tijela;
3. o tužbama protiv upravnih ugovora i izvršavanja upravnih ugovora; i
4. u drugim zakonom propisanim slučajevima.

(3) Visoki upravni sud odlučuje:

1. o žalbama protiv presuda upravnih sudova i rješenja protiv kojih je dopuštena žalba;
2. o ustavnosti i zakonitosti općih akata;
3. o tužbama protiv odluka o imenovanju suca;
4. o tužbama protiv odluka o imenovanju i razrješenju predsjednika sudova, zamjenika državnog odvjetnika i javnog bilježnika;
5. o tužbama protiv rješenja kojim je povrijeđeno Ustavom i zakonom zajamčeno pravo na lokalnu samoupravu;
6. o tužbama protiv odluka donesenih u provođenju nadzora nad zakonitošću rada tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave;
7. o sukobu nadležnosti između upravnih sudova; i
8. u drugim zakonom propisanim slučajevima.

Mjesna nadležnost

Članak 14.

(1) Za rješavanje u upravnom sporu mjesno je nadležan upravni sud na čijem području tužitelj ima prebivalište odnosno sjedište. Ako tužitelj nema prebivalište u Republici Hrvatskoj mjesno je nadležan sud na čijem području tužitelj ima boravište.

(2) Ako tužitelj nema prebivalište, boravište ili sjedište u Republici Hrvatskoj mjesno je nadležan upravni sud na području kojeg sjedište ili područnu jedinicu ima javnopravno tijelo koje je u prvom stupnju donijelo odluku ili postupilo.

(3) U sporovima koji se odnose na nekretnine ili na pravno pitanje koje je povezano s nekim mjestom, mjesno je nadležan upravni sud na čijem se području nalazi ta nekretnina ili mjesto s kojim je povezano to pravno pitanje.

(4) U sporovima koji se odnose na upravne ugovore mjesno je nadležan upravni sud na čijem se području nalazi sjedište javnopravnog tijela koje je stranka ugovora ili njegova područna jedinica.

(5) U sporovima koji se odnose na brodove i zrakoplove hrvatske državne pripadnosti ili u stvarima u kojima je povod za vođenje postupka nastao na brodu ili zrakoplovu mjesno je nadležan upravni sud prema matičnoj luci broda ili zrakoplova.

(6) Sukob nadležnosti između upravnih sudova na prijedlog stranke ili suda bez odgode će riješiti Visoki upravni sud.

(7) U slučaju pravne ili činjenične spriječenosti nadležnog upravnog suda za vođenje određenog upravnog spora Visoki upravni sud će na prijedlog stranke ili suda odrediti koji će sud preuzeti upravni spor u rješavanje.

Sastav suda

Članak 15.

(1) Upravni sud odlučuje u vijeću od tri suca ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

(2) Upravni sud odlučuje po sucu pojedincu:

1. o tužbama protiv pojedinačne odluke javnopravnog tijela donesene neposrednim rješavanjem u upravnom postupku osim kad je upravna stvar iz razloga javnog interesa neposredno riješena jer je to bilo nužno za poduzimanje hitnih mjera radi zaštite života i zdravlja ljudi ili imovine veće vrijednosti, a činjenice na kojima se odluka temelji su bile utvrđene ili barem učinjene vjerojatnima; i

2. o tužbama u predmetima koji se rješavaju temeljem pravomoćne presude donesene u oglednom postupku.

(3) Visoki upravni sud odlučuje u vijeću od tri suca, ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

Izuzeće

Članak 16.

(1) Sudac ne može sudjelovati u postupku:

1. ako je sam stranka, zakonski zastupnik ili opunomoćenik stranke ili ako je sa strankom u odnosu suovlaštenika ili suobveznika,

2. ako mu je stranka ili zakonski zastupnik ili opunomoćenik stranke srodnik po krvi u pravoj liniji do bilo kojeg stupnja, a u pobočnoj do četvrtog stupnja ili mu je bračni drug, izvanbračni drug ili srodnik po tazbini do drugog stupnja, bez obzira na to je li brak prestao ili nije,

3. ako je skrbnik, posvojitelj ili posvojenik stranke, njezina zakonskog zastupnika ili opunomoćenika,

4. ako je u istom predmetu sudjelovao u donošenju odluke u upravnom postupku ili prvostupanjskom upravnom sporu, ili

5. ako postoje druge okolnosti koje dovode u sumnju njegovu nepristranost.

(2) Sudac, čim sazna da postoji koji od razloga za izuzeće dužan je prekinuti svaki rad na tom predmetu i o tome obavijestiti predsjednika suda, koji će rješenjem odlučiti o izuzeću suca i odrediti drugog suca.

(3) Izuzeće suca može tražiti i stranka.

(4) Protiv rješenja o izuzeću žalba nije dopuštena.

Glava III.

STRANKE U UPRAVNOM SPORU

Stranke u upravnom sporu

Članak 17.

Stranke u upravnom sporu su tužitelj, tuženik i zainteresirana osoba.

Tužitelj

Članak 18.

(1) Tužitelj je fizička ili pravna osoba koja smatra da su joj prava i pravni interesi povrijeđeni pojedinačnom odlukom, postupanjem javnopravnog tijela ili sklapanjem, raskidom ili izvršavanjem upravnog ugovora.

(2) Tužitelj može biti i osoba bez pravne sposobnosti ili skupina osoba ako su pojedinačnom odlukom ili postupanjem javnopravnog tijela povrijeđena njihova prava i pravni interesi.

(3) Tužitelj u upravnom sporu može biti i državno tijelo ovlašteno zakonom.

Tuženik

Članak 19.

Tuženik je javnopravno tijelo (dalje: tuženik) koje je donijelo ili propustilo donijeti pojedinačnu odluku, postupilo ili propustilo postupiti odnosno sklopilo upravni ugovor.

Zainteresirana osoba

Članak 20.

(1) Zainteresirana osoba u upravnom sporu je svaka osoba kojoj bi poništavanje, izmjena ili donošenje pojedinačne odluke, poništavanje ili poduzimanje postupanja, odnosno sklapanje, raskid ili izvršavanje upravnog ugovora neposredno bilo na štetu.

(2) Zainteresirana osoba je i javnopravno tijelo koje je sudjelovalo ili je trebalo sudjelovati u donošenju odluke, postupanju ili sklapanju upravnog ugovora.

(3) Sud je dužan po službenoj dužnosti pozvati zainteresiranu osobu da sudjeluje u sporu, ako će sudska odluka imati štetan utjecaj na prava, obveze i pravne interese te osobe.

(4) Kao zainteresiranu osobu sud može po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke pozvati svaku osobu kojoj bi sudska odluka neposredno bila na štetu.

(5) Zainteresirana osoba, može se u svakome trenutku uključiti u upravni spor.

(6) O uključivanju zainteresirane osobe u upravni spor sud je dužan bez odgode obavijestiti sve stranke.

Poduzimanje postupovnih radnji i zastupanje

Članak 21.

(1) Radnje u upravnom sporu može poduzimati tužitelj ili zainteresirana osoba ako je potpuno poslovno sposobna odnosno u granicama svoje poslovne sposobnosti.

(2) Radnje u upravnom sporu za tužitelja ili zainteresirane osobe mogu poduzimati osobe ovlaštene za zastupanje, odnosno zajednički predstavnici i zajednički opunomoćenici skupina osoba.

(3) Radnje u upravnom sporu za tuženika mogu poduzimati službene osobe javnopravnog tijela koje su donijele ili propustile donijeti odluku odnosno poduzeli ili propustili poduzeti postupanje, odnosno druge osobe utvrđene propisima o unutarnjem ustrojstvu javnopravnog tijela.

(4) Osobe ovlaštene za zastupanje dužne su navesti osnovu zastupanja te je na traženje suda dokazati.

(5) Radnje u sporu koje poduzimaju osobe ovlaštene za zastupanje imaju isti pravni učinak kao da su ih poduzele i same stranke.

(6) Sud može pozvati stranku koja ima osobu ovlaštenu za zastupanje da se osobno odazove i izjasni o određenim činjenicama kada to smatra korisnim za razrješenje upravnog spora.

Drugi dio

PRVOSTUPANJSKI UPRAVNI SPOR

Glava I.

PODNOŠENJE TUŽBE

Pokretanje upravnog spora

Članak 22.

(1) Upravni spor pokreće se tužbom.

(2) Tužbom se može zahtijevati:

1. poništavanje ili oglašavanje ništavosti pojedinačne odluke kojom se rješava upravna stvar;
2. donošenje pojedinačne odluke koja nije donesena u propisanom roku;
3. postupanje koje je tuženik sukladno propisima, pojedinačnoj odluci ili upravnom

ugovoru obvezan izvršiti i

4. raskidanje ili oglašavanje ništetnim upravnog ugovora, odnosno izvršavanje obveze iz upravnog ugovora.

(3) Uz glavni zahtjev tužbom se može zahtijevati povrat stvari i naknada štete koju je počinio tuženik.

(4) Upravni spor može se pokrenuti nakon što je iscrpljena svaka druga zakonom propisana pravna zaštita.

(5) Tužba za utvrđenje postojanja ili nepostojanja prava, obveze ili pravnog odnosa može se podnijeti samo ako to nije moguće učiniti sukladno stavku 2. ovoga članka.

Sadržaj tužbe

Članak 23.

(1) Tužba mora biti razumljiva i obavezno sadržavati:

1. naziv suda kojem se podnosi,
2. osobno ime, odnosno naziv i adresu tužitelja,
3. naziv i adresu tuženika,
4. oznaku osporavane pojedinačne odluke ili upravnog ugovora, odnosno opis postupanja ili obveze čije se izvršenje zahtjeva,,
5. tužbeni zahtjev,
6. obrazložene razloge za pokretanje spora u pogledu glavne stvari i sporednih traženja,
7. opseg osporavanja pojedinačne odluke, postupanja ili upravnog ugovora i
8. potpis tužitelja.

(2) Ako se u upravnom sporu traži povrat stvari ili naknada štete, zahtjev u svezi sa stvarima i visinom pretrpljene štete mora biti sadržan u tužbi.

(3) Ako tužitelj nema prebivalište, boravište odnosno sjedište u Republici Hrvatskoj, u tužbi je obvezan naznačiti opunomoćenika ili opunomoćenika za prijem pismena.

(4) Tužba može sadržavati i pozivanje na dokaze i činjenice na kojima tužitelj temelji zahtjev iz tužbe.

(5) Tužbi treba priložiti izvornik ili presliku osporene pojedinačne odluke, upravnog ugovora ili dokaz o postupanju. U slučaju pokretanja upravnog spora zbog nedonošenja pojedinačne odluke ili nepostupanju u propisanom roku, tužbi treba priložiti i dokaz o trenutku pokretanja upravnog postupka odnosno zahtjeva za postupanjem.

(6) Uz tužbu se podnosi prijepis tužbe i priloga za tuženika i, ako ih ima, za svaku zainteresiranu osobu.

Rok za podnošenje tužbe

Članak 24.

- (1) Tužba se podnosi sudu u roku od 30 dana od dostave osporene pojedinačne odluke ili odluke o prigovoru na osporeno postupanje.
- (2) U slučaju pokretanja upravnog spora zbog nedonošenja pojedinačne odluke ili nepostupanja u propisanom roku tužba se sudu može podnijeti najranije osam dana po proteku propisanog roka.
- (3) Ako pojedinačna odluka nije dostavljena stranci sukladno propisanim pravilima o dostavi, tužba protiv ove odluke može se podnijeti u roku od 3 mjeseca od dana od kada je stranka saznala ili je mogla saznati za odluku.
- (4) Ako pojedinačna odluka u uputi o pravnom lijeku sadrži duži rok od propisanog zakonom, tužba se može podnijeti u navedenom roku.
- (5) Ako pojedinačna odluka sadrži uputu o pravnom lijeku u kojoj je pogrešno navedeno da tužba nije dopuštena, tužba se može podnijeti u roku od 3 mjeseca od dana kada je stranka saznala ili mogla saznati za mogućnost podnošenja tužbe.

Predaja tužbe

Članak 25.

- (1) Tužba se predaje nadležnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom odnosno dostavlja elektronički.
- (2) Smatra se da je tužba podnesena u roku ako je prije isteka roka predana nadležnom sudu.
- (3) Kada je tužba upućena poštom preporučeno ili predana ovlaštenom pružatelju poštanskih usluga, dan predaje pošti odnosno ovlaštenom pružatelju poštanskih usluga smatra se danom predaje sudu.
- (4) Tužba dostavljena elektronički smatra se predanom u trenutku kada je zabilježena na poslužitelju za slanje elektroničkih poruka. Takva tužba treba biti ovjerena elektroničkim potpisom sukladno zakonu.
- (5) Smatra se da je tužba podnesena u roku ako je u roku predana nenadležnom sudu ili javnopravnom tijelu koje je donijelo osporenu odluku ili poduzelo osporeno postupanje.

Odgodni učinak tužbe

Članak 26.

- (1) Tužba nema odgodni učinak, ako zakonom nije drugačije propisano.
- (2) Sud može odlučiti da tužba ima odgodni učinak, ako bi se izvršenjem pojedinačne odluke ili upravnog ugovora tužitelju nanijela šteta koja bi se teško mogla popraviti, ako zakonom nije propisano da žalba ne odgađa izvršenje pojedinačne odluke ili odgoda nije protivna javnom interesu, niti bi se odgađanjem nanijela veća nenadoknativa šteta protivnoj stranci.

Članak 26. - Alternativa

(1) Tužba radi poništenja pojedinačne odluke odnosno postupanja kojom je tužitelju nametnuta neka obveza odgađa izvršenje do pravomoćnosti sudske odluke.

(2) Tužba nema odgodni učinak:

1. ako se radi o javnim prihodima (porezima, naknadama, carinama, troškovima, doprinosima za socijalno osiguranje i sličnim novčanim obvezama).

2. ako je javnopravno tijelo odlučilo da žalba protiv prvostupanjskog rješenja nema odgodni učinak i

3. ako je to zakonom propisano.

(3) Sud može odlučiti da tužba ima odgodni učinak, ako bi se izvršenjem rješenja tužitelju nanijela šteta koja bi se teško mogla popraviti, a odgoda nije protivna javnom interesu, niti bi se odgađanjem nanijela veća nenadoknativa šteta protivnoj stranci.

Glava II

POSTUPANJE SUDA PO TUŽBI

Postupanje suda po primitku tužbe

Članak 27.

Po primitku tužbe sud će najprije ispitati nadležnost za postupanje po tužbi, urednost tužbe te postoje li pretpostavke za vođenje spora.

Ocjenjivanje nadležnosti

Članak 28.

(1) Sud ocjenjuje nadležnost temeljem navoda u tužbi i činjenica koje su mu poznate.

(2) Ako sud utvrdi da je nadležan drugi sud, rješenjem će se oglasiti nenadležnim, ustupit će tužbu nadležnom sudu i o tome obavijestiti podnositelja.

(3) Ako se tijekom postupka promjene okolnosti na kojima je utemeljena mjesna nadležnost suda, sud koji je bio nadležan u vrijeme podnošenja tužbe zadržava nadležnost za vođenje spora.

Ocjenjivanje urednosti tužbe

Članak 29.

(1) Ako tužba ne sadrži propisane dijelove ili je nerazumljiva, predsjednik vijeća ili sudac izvjestitelj pozvat će tužitelja da u određenom roku otkloni nedostatke tužbe. Pritom će

tužitelja upozoriti na posljedice koje će nastati ako ne postupi po traženju suda.

(2) Ako tužitelj u ostavljenom roku ne otkloni naznačene nedostatke tužbe, a oni su takvi da sprječavaju rad suda, sud će rješenjem odbaciti tužbu kao neurednu, ako ne nađe da je osporena pojedinačna odluka ili postupanje ništavo. Protiv ovog rješenja suda može se uložiti žalba.

(3) Sud će po tužbi postupiti i kad tužitelj nije naveo pravnu osnovu tužbenog zahtjeva.

(4) Spor se smatra pokrenutim danom predaje tužbe sudu.

Ocjenjivanje pretpostavki za vođenje spora

Članak 30.

Sud će utvrditi da ne postoje pretpostavke za vođenje spora i rješenjem će tužbu odbaciti ako utvrdi:

1. da je tužba podnesena nepravovremeno ili prijevremeno;
2. da se pojedinačnom odlukom, postupanjem ili upravnim ugovorom ne dira u pravo tužitelja ili u njegov neposredni osobni interes;
3. da se protiv pojedinačne odluke, postupanja ili upravnog ugovora nije iskoristio redovni pravni lijek;
4. da je sudska zaštita osigurana izvan upravnog spora;
5. da već postoji pravomoćna odluka donesena u upravnom sporu u istoj stvari; ili
6. da je podnesena protiv postupovne odluke.

Rješavanje o tužbenom zahtjevu

Članak 31.

(1) Sud odlučuje u granicama tužbenog zahtjeva, ali nije vezan razlozima tužbe.

(2) Na razloge ništavosti sud pazi po službenoj dužnosti.

Pripremanje usmene rasprave

Članak 32.

(1) Sud je prije zakazivanja rasprave, kada god je to moguće dužan poduzeti potrebne radnje i utvrditi odlučne činjenice.

(2) Stranku koja se iz neznanja ne koristi pravima što joj pripadaju prema ovome Zakonu sud će upozoriti koje radnje može poduzeti i o posljedicama njihovog propuštanja.

Dostava tužbe tuženiku i zainteresiranim osobama

Članak 33.

(1) Sud tužbu sa svim prilogima dostavlja na odgovor tuženiku i zainteresiranim osobama.

(2) Rok za odgovor na tužbu sud određuje prema okolnostima slučaja, ali ne može biti kraći od 8 niti dulji od 30 dana.

(3) U odgovoru na tužbu tuženik se treba očitovati o zahtjevima i navodima tužbe te predložiti dokaze kojima potkrepljuje te navode. Uz odgovor na tužbu tuženik je dužan priložiti sve dokaze kojima raspolaže.

(4) Odgovor na tužbu predaje se sukladno pravilima o predaji podnesaka. Uz odgovor na tužbu tuženik je dužan sudu dostaviti sve spise koji se odnose na predmet spora. Ako tuženik i nakon drugog traženja suda ne dostavi sve spise predmeta, ili izjavi da ih ne može dostaviti, sud može riješiti spor i bez spisa predmeta.

Priznanje tužbenog zahtjeva

Članak 34.

(1) Ako tuženik u odgovoru na tužbu ili tijekom upravnog spora prizna tužbeni zahtjev u cijelosti, sud će presudom okončati upravni spor.

(2) Ako tuženik u odgovoru na tužbu ili tijekom upravnog spora prizna tužbeni zahtjev u jednom djelu, a tužitelj prihvati takvo priznanje, sud će nastaviti voditi upravni spor samo o spornim dijelovima tužbenog zahtjeva.

Izmjena ili dopuna pojedinačne odluke za vrijeme vođenja upravnog spora

Članak 35.

(1) Ako je osporena pojedinačna odluka izmijenjena ili dopunjena za vrijeme upravnog spora, ili je tuženik donio odluku ili postupio prema zahtjevu iz tužbe, sud će pozvati tužitelja da se u roku od 30 dana izjasni prihvaća li pojedinačnu odluku ili ostaje li kod tužbe i u kojem opsegu.

(2) Ako se tužitelj u roku ne izjasni ili izjavi da je zadovoljan pojedinačnom odlukom ili postupanjem ili se u roku ne izjasni, smatra se da je povukao tužbu te će sud obustaviti postupak.

(3) Ako tužitelj nije zadovoljan, sud će u nastavku postupka odlučiti i o novoj odluci, njezinom dijelu ili postupanju.

Utvrđivanje činjeničnog stanja i dokazi

Članak 36.

(1) Sud slobodno ocjenjuje dokaze i utvrđuje činjenice.

(2) Sud uzima u obzir činjenice utvrđene u postupku donošenja osporene odluke, kojima nije vezan, i činjenice koje je sam utvrdio.

(3) Stranke mogu predlagati koje činjenice treba utvrditi te dokaze kojima se one mogu utvrditi, ali sud nije vezan tim prijedlozima.

(4) Dokazi su isprave, saslušanje stranaka, iskaz svjedoka, mišljenje i nalaz vještaka, očevid i druga dokazna sredstva.

(5) Sud izvodi dokaze sukladno pravilima kojima je uređeno dokazivanje u parničnom postupku.

Prava i obveze stranaka u upravnom sporu

Članak 37.

(1) Stranke su dužne u tužbi i odgovoru na tužbu iznijeti sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve, predložiti dokaze potrebne za njihovo utvrđivanje te se izjasniti o činjeničnim navodima i dokaznim prijedlozima drugih stranaka.

(2) Sud može od stranke zatražiti izjašnjenje o određenim pitanjima koja se odnose na činjenice te predlaganje dokaza koji podupiru njihove tvrdnje. U tu svrhu sud im može odrediti primjereni rok.

(3) Sud može od stranke zatražiti da dopuni i obrazloži svoje podneske, dostavi isprave i druge predmete koji se mogu koristiti kao dokazi u upravnom sporu i odrediti joj rok za dostavu. Ukoliko stranka u određenom roku ne dostavi sudu tražena dokazna sredstva može joj se izreći novčana kazna u iznosu do 30% prosječne godišnje bruto plaće ostvarene u Republici Hrvatskoj u prethodnoj godini.

(4) Sud će onemogućiti svaku zlouporabu prava i o tome odlučiti rješenjem. Na ovo rješenje stranka može uložiti žalbu koja ne odgađa izvršenje rješenja. U slučaju opetovane zlouporabe može joj se izreći novčana kazna u iznosu do 50% prosječne godišnje bruto plaće ostvarene u Republici Hrvatskoj u prethodnoj godini.

Obveza dostave isprava kojima raspolažu javnopravna tijela

Članak 38.

(1) Na zahtjev suda javnopravna tijela dužna su dostaviti isprave kojima raspolažu.

(2) Javnopravna tijela dužna su istaknuti koje se isprave ili dijelovi isprava smatraju tajnom prema zakonima o zaštiti i tajnosti podataka te u njih stranke ne mogu imati uvid.

(3) Ako javnopravno tijelo po ponovnom zahtjevu suda ne dostavi tražene isprave, sud može:

1. pozvati čelnika tog tijela ili osobu koju on ovlasti na sud radi davanja obavijesti o razlozima propuštanja postupanja u smislu odredbe stavka 1. ovog članka; ili

2. čelniku tijela rješenjem izreći novčanu kaznu u iznosu do 50% prosječne godišnje bruto plaće ostvarene u Republici Hrvatskoj u prethodnoj godini . Novčana kazna može se ponoviti.

Rješavanje upravne stvari bez vođenja rasprave

Članak 39.

Sud može presudom riješiti upravni spor bez vođenja rasprave:

1. ako je tuženik priznao tužbeni zahtjev u cijelosti;
2. u predmetu u kojem se rješava temeljem pravomoćne presude donesene u ogleđnom postupku;
3. ako sud utvrdi da pojedinačna odluka ili postupanje sadrži nedostatke koji sprječavaju ocjenu njihove zakonitosti; ili
4. ako su činjenice nesporne, a stranke izričito ne zahtijevaju održavanje rasprave.

Glava III

USMENA RASPRAVA

Zakazivanje rasprave

Članak 40.

- (1) Ročište za raspravu zakazuje predsjednik vijeća ili sudac pojedinac.
- (2) Predsjednik vijeća ili sudac pojedinac na ročište poziva stranke te svjedoke i vještake.
- (3) U pozivu će se navesti ako se presuda može donijeti i bez nazočnosti stranke u raspravi. Strankama se poziv mora uručiti najmanje osam dana prije održavanja ročišta na koje su pozvani.

Javnost rasprave

Članak 41.

- (1) Usmena rasprava je javna.
- (2) Sud može isključiti javnost za cijelu raspravu ili njezin dio ako to zahtijevaju razlozi zaštite privatnosti, tajnosti podataka i drugi zakonom propisani razlozi.
- (3) O isključenju javnosti odlučuje se rješenjem koje mora biti obrazloženo i javno objavljeno.

Tijek rasprave

Članak 42.

- (1) Predsjednik vijeća ili sudac pojedinac otvara raspravu i objavljuje predmet raspravljanja.
- (2) Predsjednik vijeća ili sudac pojedinac utvrđuje jesu li došle sve pozvane osobe, a ako nisu provjerava jesu li uredno pozvane i jesu li opravdale svoj izostanak.
- (3) Ako stranka ili drugi sudionik postupka, bez opravdanog razloga ne dođe na ročište, a njezino je prisustvovanje nužno za rješavanje upravnog spora, ili napusti ročište bez dopuštenja suda, može joj se izreći novčana kazna u iznosu do 30% prosječne godišnje

bruto plaće ostvarene u Republici Hrvatskoj u prethodnoj godini.

(4) Predsjednik vijeća ili sudac pojedinac rukovodi raspravom.

(5) Sudac izvjestitelj ili sudac pojedinac izlaže sažetak spora i do tada utvrđeno činjenično stanje.

(6) Kada sud ocijeni da je predmet raspravljen dovoljno da se može donijeti presuda, rasprava se zaključuje te će se vijeće povući na vijećanje i glasovanje. Tijekom vijećanja i glasovanja vijeće može odlučiti da se glavna rasprava ponovo otvori ako je to potrebno radi dopune postupka ili razjašnjenja pojedinih važnih pitanja.

(7) O usmenoj raspravi vodi se zapisnik.

Glava IV

RADNJE U POSTUPKU

Preinaka tužbe

Članak 43.

(1) Tužitelj može preinačiti tužbu do zaključenja rasprave.

(2) Preinaka tužbe mora biti u okviru istoga predmeta spora. Tužba se neće smatrati preinačenom ako je tužitelj promijenio pravnu osnovu tužbenog zahtjeva, ako je smanjio tužbeni zahtjev ili ako je promijenio, dopunio ili ispravio pojedine navode, tako da zbog toga tužbeni zahtjev nije promijenjen.

(3) Tuženik mora izričito pristati na preinaku tužbe. Unatoč protivljenju tuženika, sud može rješenjem dopustiti preinaku samo ako smatra da bi to bilo svrsishodno za rješavanje upravnog spora.

(4) Kad sud dopusti preinaku tužbe, sud je dužan po službenoj dužnosti ili zahtjevu tuženika odrediti vrijeme potrebno da se tuženik može pripremiti za raspravljanje po preinačenoj tužbi, ako za to nije imao dovoljno vremena.

(5) Protiv rješenja kojim se prihvaća preinaka tužbe žalba nije dopuštena.

Povlačenje tužbe i obustava postupka

Članak 44.

(1) Tužitelj može povući tužbu sve do pravomoćnosti odluke suda. Povlačenje tužbe ne može se opozvati.

(2) Ako tužitelj u određenom roku ne postupi po zahtjevu suda, niti po ovome zahtjevu postupi u dodatno određenom roku pri čemu je poučen o pravnim posljedicama propuštanja, tužba se smatra povučenom.

(3) U slučaju povlačenja tužbe, sud će rješenjem obustaviti postupak i odlučiti o troškovima postupka. Protiv rješenja o obustavi postupka stranka može izjaviti žalbu.

Prekid postupka

Članak 45.

(1) Sud će rješenjem prekinuti postupak:

1. dok se ne odluči o prethodnom pitanju ako je postupak o prethodnom pitanju pokrenut
2. dok Visoki upravni sud ne odluči o ustavnosti i zakonitosti općeg akta koji se u konkretnom slučaju primjenjuje
3. do pravomoćnosti presude donesene u oglednom postupku
4. do okončanja postupka mirenja

(2) Na prekid i obustavu postupka odgovarajuće se primjenjuju odredbe kojima je uređen prekid i obustava postupka u parničnom postupku.

Privremene mjere

Članak 46.

(1) Sud može na prijedlog tužitelja izdati privremenu mjeru ako je to nužno kako bi se izbjegla teška i nepopravljiva šteta, a sud ocijeni da je podnositelj prijedloga učinio vjerojatnim opravdanost glavnog zahtjeva.

(2) O privremenoj mjeri sud odlučuje rješenjem.

(3) Protiv rješenja o privremenoj mjeri može se uložiti žalba koja ne odgađa izvršenje rješenja.

Podnesci

Članak 47.

(1) Podnesci se podnose izvan rasprave u pisanom ili elektroničkom obliku.

(2) Podnesak mora biti razumljiv te sadržavati sve što je potrebno da bi se u svezi s njim moglo postupiti, osobito oznaku suda, osobno ime odnosno naziv i adresu stranke i osoba ovlaštenih za zastupanje, predmet spora, sadržaj izjave te potpis. Podnesak dostavljen elektronički treba biti ovjeren elektroničkim potpisom sukladno zakonu.

(3) Ako podnesak nije razumljiv ili ne sadržava sve što je potrebno da bi se po njemu moglo postupiti, sud će podnositelju naložiti da podnesak ispravi odnosno dopuni u skladu s danom uputom u primjerenom roku. Ako se nedostaci ne otklone u ostavljenom roku, a po podnesku se ne može postupiti, smatrat će se da podnesak nije niti podnesen.

(4) Podnesak dostavljen elektroničkim putem smatra se predanim sudu u trenutku kad je zabilježen na poslužitelju za slanje takvih poruka. Sud će bez odgode elektroničkim putem pošiljatelju potvrditi primitak podneska.

(5) Ako sud iz tehničkih razloga ne može pročitati podnesak u elektroničkom obliku, o tome će obavijestiti pošiljatelja. Pošiljatelj je tada dužan ponovo poslati podnesak u ispravnom elektroničkom obliku ili ga dostaviti na drugi način. Ako pošiljatelj to ne učini u ostavljenom roku smatrat će se da podnesak nije niti podnesen.

(6) Izjava koja se daje podneskom može se sudu dati i usmeno na zapisnik.

Dostava

Članak 48.

- (1) Dostava se obavlja sukladno pravilima kojima je uređena dostava u općem upravnom postupku.
- (2) Dostava elektroničkim putem obaviti će se samo na zahtjev ili uz izričit pristanak stranke ili drugog sudionika postupka. Dostava elektroničkim putem smatra se obavljenom u trenutku kad je odluka ili drugi akt suda zabilježen na poslužitelju za primanje takvih poruka.
- (3) Dostava osobi ovlaštenoj za zastupanje ili opunomoćenika za primanje pismena smatra se dostavom stranci.

Rokovi

Članak 49.

- (1) Ako rokovi nisu propisani ovim Zakonom određuje ih sud prema okolnostima slučaja. Sud rokove određuje na dane ili određenim datumom.
- (2) Kad je rok određen na dane, dan kad je dostavljen akt od kojeg počinje teći rok odnosno dan u koji pada događaj od kojega se računa trajanje roka ne uračunava se u rok, već se početak roka računa od prvog sljedećeg radnog dana.
- (3) Nedjelje, blagdani i neradni dani ne utječu na početak i tijek roka. Kad zadnji dan roka pada u nedjelju, na blagdan ili u drugi dan kada sud ne radi, rok istječe prvog sljedećeg radnog dana.

Povrat u prijašnje stanje

Članak 50.

- (1) Ako stranka propusti ročište ili rok za poduzimanje neke radnje u postupku i zbog toga izgubi pravo poduzeti tu radnju, sud će toj stranci na njezin prijedlog dopustiti naknadno obaviti tu radnju, samo ako ocjeni da postoje opravdani razlozi za propuštanje.
- (2) Prijedlog za povrat u prijašnje stanje podnosi se sudu kod kojeg je trebalo obaviti propuštenu radnju u roku od 15 dana od dana kada je prestao razlog koji je uzrokovao propuštanje, a ako je stranka tek kasnije saznala za propuštanje od dana kad je za to saznala. Nakon proteka roka od tri mjeseca od dana propuštanja ne može se tražiti povrat u prijašnje stanje.
- (3) Ako se povrat u prijašnje stanje traži zbog propuštanja roka za poduzimanje radnje, predlagatelj je dužan istovremeno s podnošenjem prijedloga obaviti i propuštenu radnju.
- (4) O prijedlogu za povrat u prijašnje stanje sud odlučuje rješenjem, a ako prijedlog usvoji spor se vraća u ono stanje u kojem se nalazio prije propuštanja te se poništavaju sve odluke koje je sud zbog propuštanja donio.
- (5) Neće se dopustiti povrat u prijašnje stanje ako je propušten rok za podnošenje prijedloga da se dopusti povrat u prijašnje stanje ili ako je propušteno ročište određeno u povodu prijedloga za povrat u prijašnje stanje.

Ogledni postupak

Članak 51.

(1) Ako je u više od deset prvostupanjskih sudskih postupaka na istom sudu predmet tužbe iste pravne ili činjenične prirode ili iste i pravne i činjenične prirode, sud može rješenjem odabrati jedan ili više ovih postupaka kao ogledne postupke, a ostale prekinuti.

(2) Nakon pravomoćnosti presude donesene u oglednom postupku sud će u prekinutim postupcima nastaviti postupak i zatražiti pisano izjašnjavanje stranaka da se izjasne o održavanju rasprave. Sud u tim postupcima može donijeti presudu bez održavanja rasprave, ako jednoglasno ocijeni da se ti predmeti činjenično i pravno bitno ne razlikuju od riješenih oglednih predmeta i ako su činjenice u svakom pojedinom predmetu utvrđene.

(3) U postupku iz stavka 2. ovoga članka sud može koristiti dokaze koji su provedeni u oglednom postupku. Sud može odbiti prijedloge za izvođenje dokaza koji se odnose na činjenice koje su već utvrđene u oglednom postupku ako ocijeni da ponovno izvođenje tih dokaza ne bi dovelo do utvrđivanja novih odlučnih činjenica.

(4) Odredbe ovoga članka odgovarajuće se primjenjuju i na postupke pokrenute nakon pravomoćnosti presude donesene u oglednom postupku.

Razgledavanje spisa predmeta

Članak 52.

(1) Stranke imaju pravo biti obaviještene o tijeku spora i razgledati spis predmeta te o svom trošku umnožiti akte iz spisa, osim zapisnika o vijećanju i glasovanju sudskog vijeća i drugih akata koji su označeni određenim stupnjem tajnosti. Nacrti sudskih odluka i pripremni tekstovi sačinjeni tijekom rada na predmetu nisu sastavni dio spisa.

(2) Pristup dijelovima spisa predmeta može se uskratiti ako je to nužno zbog zaštite javnog interesa, interesa jedne od stranaka ili interesa drugih osoba.

(3) Razgledavanje spisa predmeta odobrava predsjednik vijeća odnosno sudac pojedinac.

(4) Pristup elektroničkom spisu može se odobriti i elektroničkim putem.

Održavanje reda

Članak 53.

(1) Predsjednik vijeća ili sudac pojedinac brine se o održavanju reda tijekom postupka.

(2) Osobu koja sudjeluje u postupku te u podnesku ili na raspravi vrijeđa sud ili druge sudionike, ometa rad suda ili ne postupa po uputama suda za održavanje reda, sud može izreći novčanu kaznu u iznosu do 30% prosječne godišnje bruto plaće ostvarene u Republici Hrvatskoj u prethodnoj godini.

Glava V.

SUDSKE ODLUKE

Presuda

Članak 54.

- (1) O tužbenom zahtjevu koji se odnosi na glavnu stvar i sporedna traženja sud odlučuje presudom.
- (2) Presuda se donosi i objavljuje u ime Republike Hrvatske.
- (3) Sud presudu donosi, prema slobodnom uvjerenju te na temelju razmatranja svih pravnih i činjeničnih pitanja.
- (4) Presuda se može temeljiti samo na činjenicama i dokazima o kojima je strankama dana mogućnost izjašnjavanja.

Donošenje presude

Članak 55.

- (1) Sud donosi presudu nakon zaključenja usmene rasprave.
- (2) Vijeće donosi presudu većinom glasova.
- (3) O vijećanju i glasovanju vodi se poseban zapisnik koji potpisuju svi članovi vijeća i zapisničar.

Odbijanje tužbenog zahtjeva

Članak 56.

- (1) Sud će odbiti tužbeni zahtjev ako utvrdi da je neosnovan.
- (2) Sud će odbiti tužbeni zahtjev kao neosnovan i kada utvrdi da je u postupku koji je prethodio donošenju pojedinačne odluke bilo nedostataka, ali nisu utjecali na rješavanje predmeta postupka te ako utvrdi da je pojedinačna odluka zasnovana na zakonu, ali zbog drugih razloga, a ne onih koji su u rješenju navedeni.

Usvajanje tužbenog zahtjeva

Članak 57.

- (1) Ako sud utvrdi da je pojedinačna odluka javnopravnog tijela nezakonita, presudom će usvojiti tužbeni zahtjev, poništiti pobijanu pojedinačnu odluku i sam riješiti stvar, osim ako to ne može učiniti s obzirom na prirodu stvari ili je tuženik rješavao po slobodnoj ocjeni.
- (2) Ako sud utvrdi da je pojedinačna odluka javnopravnog tijela ništava, presudom će usvojiti tužbeni zahtjev i oglasiti pobijanu pojedinačnu odluku ništavom.

(3) Ako sud utvrdi da javnopravno tijelo nije u propisanom roku donijelo pojedinačnu odluku koju je prema propisima trebalo donijeti, presudom će usvojiti tužbeni zahtjev i sam riješiti stvar, osim ako to ne može učiniti s obzirom na prirodu stvari ili je tuženik rješavao po slobodnoj ocjeni, kada će tuženom narediti donošenje odluke i za to mu odrediti primjereni rok.

(4) Ako sud utvrdi da tuženik nije postupio sukladno propisima, pojedinačnoj odluci ili upravnom ugovoru, presudom će usvojiti tužbeni zahtjev i naložiti postupanje u primjerenom roku.

(5) Ako sud utvrdi da je upravni ugovor ništetan ili da ga iz opravdanih razloga treba raskinuti, presudom će usvojiti tužbeni zahtjev te ugovor oglasiti ništetnim ili raskinuti.

Članak 57. - Alternativa

(1) Sud će usvojiti tužbeni zahtjev i presudom:

1. poništiti nezakonitu pojedinačnu odluku u cijelosti ili u dijelu u kojem je povrijeđeno pravo ili pravni interes tužitelja i sam riješiti stvar;
2. oglasiti ništavom pojedinačnu odluku;
3. narediti poduzimanje mjera radi otklanjanja nezakonitog postupanja;
4. utvrditi da je nezakonito propušteno u propisanom roku donijeti pojedinačnu odluku i sam riješiti stvar;
5. narediti dužno postupanje ili izvršenje obveze koju je sukladno propisima, pojedinačnoj odluci ili upravnom ugovoru obvezno izvršiti;
6. utvrditi postojanje ili nepostojanje prava, obveze ili pravnog odnosa;
7. raskinuti, poništiti ili oglasiti ništetnim upravni ugovor; ili
8. odrediti povrat stvari i naknadu štete koju je javnopravno tijelo počinilo tužitelju.

(2) U slučajevima propisanim točkom 1. i 4. stavka 1. ovoga članka sud neće riješiti stvar ako mu priroda stvari to ne dopušta ili se odluka temelji na slobodnoj ocjeni i vratiti će predmet na ponovni postupak.

(3) U slučaju kad je pojedinačna odluka već izvršena, sud će tuženiku koji je postupio narediti povrat predmeta odluke u prijašnje stanje, kad je to moguće i primjereno.

Novčano potraživanje

Članak 58.

(1) Kad presudom odluči o novčanom iznosu sud će odrediti i obvezu plaćanja zakonskih zateznih kamata od dana nastanka obveze.

(2) Ako sud ne može odlučiti o iznosu novčanog potraživanja odlučiti će o pravu na isplatu. Nakon pravomoćnosti presude o iznosu novčanog potraživanja tuženik je dužan odlučiti u roku određenom presudom.

Naknada štete i povrat stvari

Članak 59.

- (1) Sud će u okviru tužbenog zahtjeva odlučiti i o naknadi štete te povratu stvari.
- (2) Kad sud presudom raskine ili oglasi ništavim upravni ugovor ujedno će odlučiti o naknadi pretrpljene štete ugovornih stranaka i roku za naknadu, kada god to smatra primjerenim.
- (3) Sud će odbiti tužbeni zahtjev u pogledu naknade štete i povrata stvari, ako utvrdi da je tužitelj svojim postupanjem prouzročio ili doprinio nastanku takve štete.

Sadržaj presude

Članak 60.

- (1) Presuda mora sadržavati uvod, izreku, obrazloženje i uputu o pravnom lijeku.
- (2) Uvod sadrži:
 1. naznaku da se odluka izriče u ime Republike Hrvatske,
 2. naziv suda,
 3. ime i prezime predsjednika i članova sudskog vijeća, odnosno suca pojedinca i zapisničara,
 4. ime i prezime ili naziv te adresu stranaka i osoba ovlaštenih za zastupanje,
 5. kratku oznaku predmeta spora,
 6. datum odluke.
- (3) Izreka sadrži odluku suda.
- (4) U obrazloženju sud izlaže zahtjeve stranaka, činjenice koje su iznijele i dokaze koje su predložile, koje je činjenice sud utvrđivao, zašto i kada ih je utvrdio, a ako ih je utvrdio dokazivanjem, koje je dokaze izvodio i kako ih je ocijenio. Sud će posebno navesti koje odredbe materijalnog prava je primijenio odlučujući u sporu i izjasniti se o prijedlozima i prigovorima stranaka o kojima nije iznio razloge tijekom postupka.
- (5) Uputa o pravnom lijeku stranka se obavještava može li protiv presude izjaviti pravni lijek, kojem sudu, u kojem roku i na koji način. Ako protiv presude pravni lijek nije dopušten, u uputi se mora navesti da je odluka pravomoćna.
- (6) Izvornik presude potpisuje predsjednik vijeća i zapisničar.

Objava presude

Članak 61.

- (1) Presuda se objavljuje na ročištu na kojem je rasprava zaključena, ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

- (2) Presudu objavljuje predsjednik vijeća odnosno sudac pojedinac.
- (3) Predsjednik vijeća odnosno sudac pojedinac javno će pročitati izreku i ukratko iznijeti razloge presude.
- (4) Pri objavi presude sud može obavijestiti stranke da će o troškovima odlučiti naknadno.
- (5) Presuda se neće objaviti ako nije održana rasprava ili ako su se stranke suglasile.
- (6) Ako zbog složenosti predmeta spora sud ne može odlučiti odmah nakon okončanja rasprave, objava presude može se odgoditi za najviše osam dana od dana zaključenja rasprave. Datum objave presude odrediti će se odmah.

Dostava presude

Članak 62.

Presuda će se otpremiti strankama u roku od 15 dana od dana objave.

Pravni učinak presude

Članak 63.

- (1) Sud je vezan za presudu čim je objavljena, a u slučaju kad presuda nije objavljena, čim je otpremljena.
- (2) Presuda prema strankama ima učinak od dana uredne dostave.

Ispravak grešaka u presudi

Članak 64.

- (1) Pogreške u imenima i brojevima, očite pogreške u pisanju i računanju te druge očite pogreške sud može ispraviti u svako doba rješenjem. O ispravljanju presude sud može odlučiti bez izjašnjavanja stranaka.
- (2) Rješenje o ispravku prilaže se izvorniku i ovjerenim prijepisima presude.
- (3) Ako je presuda pohranjena u elektroničkom obliku, rješenje o ispravku se pohranjuje kao zasebna elektronička isprava.

Rješenje

Članak 65.

- (1) O postupovnim pitanjima sud odlučuje rješenjem.
- (2) Rješenja koja se donose na raspravi objavljuje predsjednik vijeća odnosno sudac pojedinac.
- (3) Rješenje objavljeno na raspravi prema strankama ima učinak u trenutku objave. Rješenje doneseno izvan rasprave sud će strankama dostaviti pisanim ili elektroničkim

putem. Rješenje u pisanom ili elektroničkom obliku prema strankama ima učinak od trenutka uredne dostave.

(4) Pisani opravak rješenja sadrži uvod i izreku. Rješenje mora biti obrazloženo ako se njime odbija prijedlog stranke ili ako se njime rješava o suprotnim prijedlozima stranaka, a može biti obrazloženo kad to sud smatra potrebnim.

Treći dio

PRAVNI LIJEKOVI

Glava I.

ŽALBA

Žalba protiv presude

Članak 66.

(1) Protiv presude upravnog suda stranke mogu podnijeti žalbu zbog:

1. bitne povrede postupka,
2. pogrešno ili nepotpuno utvrđenoga činjeničnog stanja u sudskom postupku, ili
3. odstupanja od pravnog shvaćanja Visokog upravnog suda i prakse upravnih sudova.

(2) Bitna povreda postupka postoji ako upravni sud u tijeku postupka nije primijenio ili je nepravilno primijenio odredbe ovoga Zakona, a to je bilo od utjecaja na donošenje zakonite i pravilne presude.

(3) Pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje postoji kad je upravni sud kakvu odlučnu činjenicu pogrešno utvrdio, odnosno kad je nije utvrdio.

(4) Odstupanje od pravnog shvaćanja Visokog upravnog suda i prakse upravnih sudova postoji ako je u presudi materijalno pravo drugačije primijenjeno.

(5) Žalba zbog razloga navedenih u stavku 1. točkama 1. i 2. ovoga članka može se podnijeti samo kada je sud presudom sam riješio upravnu stvar.

(6) Žalba ne odgađa izvršenje pobijane presude. Na prijedlog žalitelja Visoki upravni sud može odgoditi izvršenje pobijane presude.

Članak 66.stavak 6. – Alternativa

(6) Žalba protiv presude odgađa izvršenje:

1. sudske odluke donesene u sporu radi poništenja pojedinačne odluke odnosno postupanja kojim je tužitelju nametnuta neka obveza ili
2. u slučaju kada je sud tako odlučio.

(7) Žalba ne odgađa izvršenje u predmetima u kojima tužba nema odgodni učinak.

Žalba protiv rješenja

Članak 67.

(1) Protiv rješenja suda žalba se može podnijeti samo kad je to propisano ovim Zakonom. Na podnošenje i odlučivanje o žalbi protiv rješenja na odgovarajući se način primjenjuju odredbe o podnošenju i odlučivanju o žalbi protiv presude.

(2) Žalba protiv rješenja ne odgađa izvršenje rješenja, osim ako je ovim zakonom drugačije propisano. Žalba na rješenje kojim se izriče novčana kazna odgađa izvršenje rješenja.

Odricanje i odustanak od žalbe

Članak 68.

(1) Stranka se može odreći prava na žalbu od objave presude, ako presuda nije objavljena od dostave prijepisa presude, do isteka roka za podnošenje žalbe.

(2) Stranka može odustati od žalbe do donošenja drugostupanjske presude.

(3) Odricanje ili odustanak od žalbe mora biti izričit i ne može se opozvati.

Sadržaj žalbe

Članak 69.

(1) Žalba treba sadržavati:

1. oznaku presude protiv koje se podnosi,
2. naznaku pobija li se presuda u cijelosti ili u dijelu,
3. razloge zbog kojih se žalba podnosi, te
4. ostale podatke propisane člankom 47. stavak 2. ovog Zakona.

(2) Razlozi zbog kojih se žalba podnosi moraju biti detaljno obrazloženi.

(3) U žalbi se ne mogu iznositi nove činjenice.

Podnošenje žalbe

Članak 70.

(1) Žalba se podnosi sudu koji je donio presudu u roku od 15 dana od dana dostave presude.

(2) Žalba se podnosi u dovoljnom broju primjeraka za sve stranke u sporu.

(3) Na predaju žalbe odgovarajuće se primjenjuju odredbe članka 28. ovoga Zakona.

Postupanje upravnog suda po žalbi

Članak 71.

- (1) Nepravovremenu žalbu ili žalbu podnesenu od neovlaštene osobe upravni sud će odbaciti rješenjem u roku do 15 dana od njezina primitka.
- (2) Ako je žalba neuredna, sud će u roku od 15 dana od primitka žalbe rješenjem pozvati žalitelja da dopuni ili ispravi žalbu i za to mu odrediti primjereni rok. Ako žalitelj u roku ne postupi po traženju suda, sud će rješenjem odbaciti žalbu kao neurednu.
- (3) Primjerak uredne žalbe upravni sud će u roku od osam dana dostaviti s svim spisima Visokom upravnom sudu na odlučivanje.

Postupanje Visokog upravnog suda po žalbi

Članak 72.

- (1) Visoki upravni sud će rješenjem odbaciti nedopuštenu, nepravovremenu ili žalbu izjavljenu od neovlaštene osobe, odnosno neurednu žalbu.
- (2) Visoki upravni sud dostaviti će žalbu svim strankama u sporu te zatražiti od njih da se u roku od osam dana očituju odgovorom na žalbu.
- (3) Odgovor na žalbu predaje se sukladno odredbama članka 47. stavak 2. ovog Zakona.
- (4) Odgovor na žalbu Visoki upravni sud će bez odgode dostaviti žalitelju.

Članak 73.

- (1) Visoki upravni sud o žalbi odlučuje na sjednici vijeća, bez održavanja usmene rasprave.
- (2) Visoki upravni sud ispituje prvostupanjsku presudu u onom dijelu u kojemu se pobija žalbom, u granicama razloga navedenih u žalbi.
- (3) Ako vijeće Visokog upravnog suda smatra da je to potrebno može održati usmenu raspravu. Odluka se može donijeti i ako na usmenu raspravu nije došla jedna ili obje uredno pozvane stranke bez opravdanog razloga. Na zakazivanje i tijek usmene rasprave pred Visokim upravnim sudom na odgovarajući se način primjenjuju odredbe o usmenoj raspravi pred upravnim sudom.

Ovlasti Visokog upravnog suda u odlučivanju po žalbi

Članak 74.

- (1) Visoki upravni sud će presudom odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostupanjsku presudu kad utvrdi da ne postoje razlozi zbog kojih se presuda pobija ili oni nisu doveli do drugačije odluke.
- (2) Visoki upravni sud će poništiti prvostupanjsku presudu ako utvrdi da je upravni sud

počinio bitnu povredu pravila postupka, da je nepotpuno ili pogrešno utvrdio činjenično stanje ili da je svojom presudom odstupio od pravnog shvaćanja Visokog upravnog suda i prakse upravnih sudova te će sam otkloniti nedostatke i presudom riješiti stvar.

Drugostupanjska presuda

Članak 75.

(1) Na sadržaj presude Visokog upravnog suda odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovoga Zakona o sadržaju presude.

(2) U obrazloženju presude Visoki upravni sud treba ocijeniti žalbene navode koji su od odlučnog značenja te navesti razloge koje je uzeo u obzir pri donošenju odluke.

(3) Visoki upravni sud presudu dostavlja stranci.

Glava II.

PONAVLJANJE POSTUPKA

Ponavljanje postupka

Članak 76.

(1) Postupak okončan presudom ponoviti će se na prijedlog stranke:

1. ako je do odluke suda došlo zbog kaznenog djela suca ili službenika suda
2. ako se odluka suda temelji na ispravi koja je krivotvorena ili u kojoj je ovjeren neistinit sadržaj, ili ako se odluka suda temelji na lažnom iskazu svjedoka, vještaka ili stranke
3. ako je u donošenju odluke sudjelovao sudac koji je prema članku 16. ovog zakona morao biti izuzet.

(2) Prijedlog za ponavljanje postupka podnosi se sudu koji je donio presudu najkasnije u roku od 30 dana od dana kad je stranka saznala za razlog ponavljanja. Nakon proteka roka od jedne godine od pravomoćnosti presude ponavljanje se ne može predložiti iz razloga propisanog iz stavka 1. ovoga članka.

(3) U prijedlogu se mora navesti:

1. presuda donesena u postupku čije se ponavljanje traži,
2. zakonska osnova ponavljanja i dokazi koji je čine vjerojatnom te
3. dokazi iz kojih proizlazi da je prijedlog podnesen u zakonskom roku.

(4) Sud će odbaciti prijedlog rješenjem ako utvrdi da je prijedlog podnijela neovlaštena osoba ili da prijedlog nije pravovremen ili da stranka nije učinila vjerojatnom postojanje zakonske osnove za ponavljanje.

(5) Ako sud ne odbaci prijedlog prema odredbi stavka 1. ovog članka, dostavit će ga drugim strankama te ih pozvati da u roku od 15 dana odgovore na prijedlog.

(6) Ako se ponavljanje dopusti prijašnja odluka stavit će se izvan snage u cijelosti ili djelomično. Prijašnje postupovne radnje na koje ne utječu razlozi ponavljanja neće se ponavljati. Presudom kojom se ponavljanje dopušta odlučit će se o predmetu spora.

Četvrti dio.

TROŠKOVI SPORA

Troškovi spora

Članak 77.

(1) Troškove spora čine izdaci učinjeni u tijeku ili u povodu spora. Troškovi spora obuhvaćaju i nagradu za rad odvjetnika i drugih osoba kojima je pravo na naknadu propisano zakonom.

(2) Svaka stranka prethodno sama podmiruje troškove koje je uzrokovala svojim radnjama. Troškovi proizašli iz poduzimanja radnji po službenoj dužnosti suda predujmljuju se iz sredstava suda.

(3) Stranka koja izgubi spor u cijelosti dužna je snositi sve troškove spora. Ako stranka djelomično uspije u sporu, sud može, s obzirom na postignuti uspjeh, odrediti da svaka stranka snosi svoje troškove ili da se troškovi raspodjele razmjerno uspjehu. Sud može, u opravdanim slučajevima, odrediti da tuženik snosi troškove spora čak i ako je odbio tužbu.

(4) Stranka koja je povukla tužbu, žalbu ili drugi prijedlog koji je prouzrokovao troškove drugoj stranci, snosi troškove i suprotnoj strani.

(5) Pri odlučivanju koji će se troškovi stranci nadoknaditi sud će uzeti u obzir samo troškove koji su bili potrebni radi vođenja spora.

Peti dio

IZVRŠENJE SUDSKIH ODLUKA

Izvršnost sudskih odluka

Članak 78.

(1) Presuda se može izvršiti kada postane pravomoćna.

(2) Rješenje se može izvršiti odmah po saopćenju odnosno dostavi stranci.

Izvršenje presuda

Članak 79.

- (1) Izvršenje presude kojom je sud riješio stvar dužan je osigurati tuženik.
- (2) Kada je presudom poništena pojedinačna odluka tuženika, a stvar nije riješena, sukladno članku 57. stavak 1. tuženik je obavezan postupiti sukladno izreci presude, najkasnije u roku od 30 dana. Tuženik je vezan pravnim shvaćanjem suda i primjedbama u vezi s postupkom.
- (3) Ukoliko tuženik ne osigura izvršenje presude u određenom roku, tužitelj može zahtjevom za izvršenje od suda zahtijevati izvršenje presude. U tom slučaju sud može čelnika tuženika i službenu osobu odgovornu za izvršenje kazniti novčanom kaznom u iznosu od 50% prosječne godišnje bruto plaće ostvarene u Republici Hrvatskoj u prethodnoj godini.
- (4) Izvršenje se provodi sukladno pravilima o izvršenju propisanim zakonom kojim se uređuje opći upravni postupak.

Izvršenje rješenja

Članak 80.

- (1) Rješenje izvršava sud koji je rješenje donio.
- (2) Izvršenje novčanih obaveza određenih rješenjem provodi se u skladu s propisima koji se primjenjuju na sudsko izvršenje.

Šesti dio

OCJENA USTAVNOSTI I ZAKONITOSTI OPĆIH AKATA

Pokretanje postupka

Članak 81.

- (1) Zahtjev za ocjenu ustavnosti i zakonitosti općeg akta može podnijeti fizička ili pravna osoba te skupina osoba povezanih zajedničkim interesom, ako je pojedinačnom odlukom ili postupanjem javnopravnog tijela koji se temelje na tom aktu došlo do povrede prava ili pravnog interesa te osobe ili je učinjeno vjerojatnim da bi do ove povrede moglo doći.
- (2) Zahtjev za ocjenu ustavnosti i zakonitosti općeg akta može podnijeti javnopravno tijelo ili sud.
- (3) Zahtjev za ocjenu ustavnosti i zakonitosti općeg akta mora biti razumljiv i obavezno sadržavati:
 1. naziv suda kojem se podnosi,
 2. osobno ime, odnosno naziv i adresu podnositelja zahtjeva,
 3. naziv i naznaku donositelja te dan stupanja na snagu općeg akta,

4. naznaku u kojem opsegu i iz kojih razloga opći akt smatra neustavnim ili nezakonitim, i

5. potpis podnositelja zahtjeva.

(4) Zahtjev se predaje Visokom upravnom sudu na način propisan člankom 28. ovoga Zakona.

(5) Zahtjev se može podnijeti i ako je opći akt prestao važiti u roku od godine dana od prestanka važenja.

(6) Spor za ocjenu ustavnosti i zakonitosti općeg akta može pokrenuti i Visoki upravni sud po službenoj dužnosti.

Postupanje Suda po zahtjevu

Članak 82.

(1) Ako zahtjev ne sadrži dijelove propisane člankom 81. stavak 3. ovoga Zakona ili je nerazumljiva, Sud će pozvati podnositelja zahtjeva da u određenom roku otkloni nedostatke iz tužbe.

(2) Ako podnositelj zahtjeva u roku ne otkloni nedostatke zahtjeva, a oni su takvi da sprječavaju rad Suda, Sud će rješenjem odbaciti zahtjev kao neuredan.

(3) Spor se smatra pokrenutim danom predaje zahtjeva Sudu.

(4) Sud će odbaciti zahtjev, ako utvrdi:

1. da akt koji se zahtjevom osporava nije opći akt;
2. da akt koji se zahtjevom osporava je opći akt u nadležnosti Ustavnog suda
3. da je nepravovremen; ili
4. da je podnijet od neovlaštene osobe;

(5) Sud može, do donošenja presude, obustaviti izvršenje osporenog općeg akta ili postupanja koje se temeljem njega poduzimaju, ako bi njegovim izvršenjem mogle nastupiti teške i nepopravljive posljedice.

Odlučivanje o ustavnosti i zakonitosti općeg akta

Članak 83.

(1) O ocjeni ustavnosti i zakonitosti općeg akta Visoki upravni sud odlučuje na javnoj sjednici.

(2) Sud će dostaviti zahtjev na odgovor tijelu koje je donijelo opći akt i odrediti mu primjeren rok za davanje odgovora.

(3) Ako donositelj općeg akta ne odgovori sudu u određenom roku Sud će nastaviti s postupkom.

(4) Sud će ukinuti opći akt ili pojedine njegove odredbe ako utvrdi da nije suglasan s Ustavom i zakonom. Presuda kojom se opći akt utvrđuje neustavnim ili nezakonitim objavljuje se na isti način kao i ukinuti ili poništeni akt.

(5) Sud može rješenjem obustaviti spor ako podnositelj zahtjeva odustane od zahtjeva.

(6) Sud će rješenjem obustaviti spor kad prestanu postojati pretpostavke za vođenje spora.

Sedmi dio

POSEBNI NAČINI RJEŠAVANJA UPRAVNIH SPOROVA

Sudska nagodba

Članak 84.

(1) Stranke mogu tijekom spora pred sudom sklopiti nagodbu o predmetu spora. Nagodba se može odnositi na cjelokupan tužbeni zahtjev ili na njegov dio.

(2) Sud će tijekom spora upozoriti stranke na mogućnost sklapanja nagodbe i pomoći im u sklapanju. Nagodba se ne može sklopiti vezano uz zahtjeve kojima stranke ne mogu raspolagati.

(3) Sporazum stranaka o nagodbi unosi se u zapisnik. Nagodba se smatra sklopljenom kada je stranke potpišu.

(4) Ako se nagodba odnosi na cjelokupan tužbeni zahtjev sud će rješenjem obustaviti postupak, a ako se odnosi na dio tužbenog zahtjeva sadržaj nagodbe sud će uključiti u izreku presude.

Mirenje

Članak 85.

(1) Sud može strankama predložiti upućivanje predmeta vanjskim ili sudskom izmiritelju. Ako se stranke suglase, sud predmet upućuje na mirenje i donosi rješenje kojim prekida postupak. Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba. Postupak će se nastaviti na zahtjev stranke.

(2) Ako stranke postignu nagodbu, na odgovarajući se način primjenjuju odredbe članka 84. ovog Zakona.

Osmi dio

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 86.

Sudski predmeti koji su zaprimljeni u Upravnom sudu Republike Hrvatske, a koji neće biti dovršeni do 31. prosinca 2011. godine, dovršit će se po odredbama Zakona o upravnim sporovima („Narodne novine, br. 53/91, 9/92, 77/92).

Članak 87.

Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje važiti Zakon o upravnim sporovima („Narodne novine“ br. 53/91, 9/92 i 77/92) .

Članak 88.

Ovaj Zakon stupa na snagu 1. siječnja 2012. a objavit će se u „Narodnim novinama“.

KLASA: 700-01/09-01/1508

URBROJ: 514-03-01-09-1

Zagreb, 9. lipnja 2009.

O B R A Z L O Ž E N J E

Članak 1. – ovim člankom propisuje se predmet novog Zakona o upravnim sporovima. Svrha ovoga Zakona je urediti nadležnost i pravila postupka na temelju kojih upravni sudovi u upravnim sporovima odlučuju o zakonitosti postupanja javnopravnih tijela kao i pravima i dužnostima fizičkih i pravnih osoba.

Članak 2. – ovaj Zakon ima dva cilja - s jedne strane, on treba osigurati sudski nadzor i zaštitu, prava i pravnih interesa fizičkih i pravnih osoba, ali i drugih stranaka, a s druge zaštititi opću zakonitost u upravnim stvarima povrijeđenu odlukama i postupanjima javnopravnih tijela. Ovaj članak precizno određuje i pojam javnopravnog tijela, kao jedan od ključnih pojmova za primjenu ovoga Zakona, a s ciljem izbjegavanja dvojbi o pasivnim subjektima upravnoga spora. Pojam „javnopravna tijela“ koristi se konzistentno s novim Zakonom o općem upravnom postupku („Narodne novine“ br.47/09) čime se želi uspostaviti jedinstvo zakonske terminologije u upravnom sustavu Republike Hrvatske, a što bi na kraju trebalo rezultirati većom razumljivošću i jednostavnijim tumačenjem pojmova u cjelokupnom hrvatskom pravnom sustavu.

Članak 3. – u ovom članku, za razliku od do sada važećih rješenja, a sukladno modernim trendovima u razvoju upravnog prava te širenja sudske zaštite u slučaju nezakonitih odluka ali i postupanja javne uprave, u bitnom se proširuje i sam predmet upravnog spora. Predmet upravnog spora proširen je s „klasične“ ocjene zakonitosti pojedinačne odluke i na ocjenu zakonitosti postupanja javnopravnog tijela. Kako se pravna zaštita od postupanja javnopravnih tijela i postupanja pružatelja javnih usluga osigurana u upravnom postupku novim Zakonom o općem upravnom postupku u nekim slučajevima može pokazati nedostatnom ili neučinkovitom, valjalo je to učiniti i u upravnosudskom postupku. Predmetom upravnog spora sada bi trebao biti i upravni ugovor - novi institut u hrvatskom upravnom pravu – a koji podliježe nadzoru upravnih sudova u svezi s svim važnim pitanjima: zakonitosti njegova sklapanja, raskidanja i izvršavanja. Osobito važno širenje predmeta upravnog spora usmjereno je i na ocjenu ustavnosti i zakonitosti općih akata koji se nalaze izvan jurisdikcije Ustavnog suda.

Članak 4. – nakon određivanja predmeta upravnog spora pristupilo se propisivanju iznimaka od njegova vođenja. Tako se upravni spor ne može voditi u stvarima u kojima je već osigurana sudska zaštita izvan upravnog spora, kao niti o pravilnosti pojedinačne odluke donesene primjenom slobodne ocjene javnopravnog tijela, a što je i danas slučaj. Međutim, odredba stavka 3. ovoga članka onemogućuje pobijanje postupovnih odluka javnopravnih tijela pred upravnim sudom čime bi se trebalo ubrzati vođenje spora. No, to ne znači da je zakonitost ovih odluka izuzeta od pravne zaštite, jer se one mogu pobijati u odluci o glavnoj stvari.

Članak 5. do 12. – odredbama ovih članaka propisana su načela upravnog spora kao temelj za postupanje suda u upravnim sporovima te istovremeno i jamstvo poštivanja prava stranaka u sporu. Važnost odredbi koje propisuju načela upravnog spora nije samo u tome što ona tvore osnovu cjelokupnog upravnosudskog postupka, već se njihova

važnost oglada i u strogom pridržavanju ovim načelima od pokretanja pa sve do okončanja spora. Njihovo pravno značenje proizlazi i iz jamstva njihovog poštivanja pri pravilnoj primjeni materijalnopравnih propisa u rješavanju upravnih sporova, kao i iz jamstva zaštite legitimnih prava i interesa koje načela pružaju strankama. Posebno je važno istaknuti da je sukladno članku 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljenih sloboda, u upravno sudovanje uvedena obvezna usmena rasprava pred prvostupanjskim sudovima (dosadašnjim rješenjima u sferi slobodne ocjene Upravnog suda Republike Hrvatske) te ugrađeno načelo prava na pravično suđenje i donošenje odluke u razumnom roku. Ova načela pretpostavke su osiguranja veće kvalitete sudovanja i veće procesne discipline kako od stranaka tako i samih sudova.

Članak 13. i 14. – odredbama ovih članaka uređena je stvarna i mjesna nadležnost sudova koji rješavaju u upravnim sporovima. Upravni sudovi (u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu) rješavaju u prvom stupnju o tužbama protiv pojedinačnih odluka javnopravnih tijela te postupanja javnopravnih tijela, kao i o tužbama vezanim uz sklapanje, raskid i izvršavanje upravnih ugovora. Širenje sudske nadležnosti moguće je samo posebnim zakonima. Nadležnost Visokog upravnog suda Republike Hrvatske određena je samo na presude upravnih sudova protiv kojih je, ovim zakonom, dopuštena žalba, kao i postupanje po tužbama čije je ulaganje omogućeno posebnim zakonima. Time se, nakon preispitivanja pojedinačne odluke u upravnoj stvari na razini upravnih tijela u žalbenom postupku, dvostupanjsko odlučivanje ne uvodi kao pravilo već je ograničeno samo na određene slučajeve. Na taj se način osigurava dostatna sudska zaštita od pojedinačnih odluka i postupanja javnopravnih tijela, uz istovremeno - putem svojevrsnog „filtera“, - ubrzavanja donošenje sudske odluke. Pri tom je Visokom upravnom sudu dat ekskluzivitet u rješavanju o ustavnosti i zakonitosti općih akata koji su danas u potpunosti izvan okvira sudskog nadzora.

Odredbe o mjesnoj nadležnosti nastoje upravno sudovanje maksimalno približiti građanima i drugim strankama na način da je za rješavanje u upravnom sporu mjesno nadležan upravni sud na čijem području tužitelj ima prebivalište ili sjedište. Time bi se u velikoj mjeri sudovi učinili dostupnima građanima te smanjili putni i drugi troškovi te potrebno vrijeme stranaka pri dolasku na sud u svrhu održavanja usmenih rasprava. Posebnim zakonom trebali bi biti ustanovljeni upravni sudovi za područje jedne ili više županija, dok će Visoki upravni sud sa sjedištem u Zagrebu biti ustanovljen za područje cijele Republike Hrvatske.

Članak 15. – ovaj članak kao pravilo uvodi rješenje da upravne sporove upravni sudovi i Visoki upravni sud rješavaju u vijeću od 3 suca. Zakon ujedno propisuje i izuzetke od ovoga pravila. Tako novinu predstavlja odlučivanje upravnog suda u manje složenim predmetima po sucu pojedincu, čime se osigurava veća efikasnost upravnosudskog postupka, ali i ocjena ustavnosti i zakonitosti općih akata u sastavu od pet sudaca Visokog upravnog suda, kao odlučivanje o vrlo važnim pitanjima s općom primjenom

Članak 16. – ovaj članak na sličan način kao i Zakon o parničnom postupku, te s manjom modifikacijom specifičnom za upravnosudsko odlučivanje, propisuje slučajeve kada sudac ne može sudjelovati u postupku, tj. mora biti izuzet.

Članak 17. do 21.- odredbe članka 17. do 21. određuju tko može biti tužitelj, tuženik i zainteresirana osoba u upravnom sporu, kao i tko sve u sporu može poduzimati radnje i zastupati stranku. Za razliku od dosadašnjih rješenja odredbom članka 20. ovoga Zakona podrobnije je razrađeno tko se u upravnom sporu smatra zainteresiranom osobom, čime se reduciraju dvojbene situacije i onemogućuje ekstenzivno, ali i restriktivno tumačenje ovoga pojma. Pod zainteresiranom osobom u smislu ovoga Zakona smatra se svaka osoba kojoj bi poništavanje, izmjena ili donošenje pojedinačne odluke, poništavanje ili poduzimanje postupanja, odnosno sklapanja i raskid ili izvršavanje upravnog ugovora neposredno bilo na štetu, čime je ovoj osobi svakako dano šire značenje u odnosu na važeći Zakon. Zainteresirana osoba u upravnom sporu može biti i javnopravno tijelo koje je sudjelovalo ili je trebalo sudjelovati u donošenju odluke, postupanju ili sklapanju upravnog ugovora, a u tome je bilo onemogućeno, što znači da se ova osoba ubuduće može javiti i na strani tužitelja, a ne samo tuženika.

Članak 22. do 26. – odredbom članka 22. ovoga Zakona propisano je da se upravni spor pokreće tužbom. Zbog preciznosti i nedvosmislenosti tužbeni razlozi taksativno su propisani. Tako se tužbom može zahtijevati poništavanje ili oglašavanje ništavosti pojedinačne odluke kojom se rješava upravna stvar, donošenje pojedinačne odluke koja nije donesena u propisanom roku, postupanje koje je tuženik sukladno propisima, pojedinačnoj odluci ili upravnom ugovoru obvezan izvršiti, kao i raskidanje ili oglašavanje ništetnim upravnog ugovora odnosno izvršavanje obveza iz upravnog ugovora. Člankom 23. ovoga Zakona propisuje se da tužba mora biti razumljiva i što tužba mora sadržavati, čime bi se trebalo reducirati podnošenje neurednih tužbi, a člankom 24. ovoga Zakona propisuju su rokovi u kojima se tužba može podnijeti. Pored predaje tužbe nadležnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili slanja poštom ovom se odredbom omogućuje i elektronička dostava tužbe, što je svakako veliki napredak u smjeru korištenja informacijsko-komunikacijskih tehnologija. U članku 26. posebno je propisano da tužba nema odgodni učinak, osim ako je odgodni učinak propisan posebnim zakonom. Isto tako ovim je člankom dana ovlast sudu da ipak uspostavi odgodni učinak tužbe, ako bi izvršenjem rješenja tužitelju nastala šteta koja bi se teško mogla popraviti, a odgoda nije protivna javnom interesu, a niti bi se odgađanjem nanijela veća nenadoknativa šteta protivnoj stranci. Alternativno se daje rješenje po kojem tužba radi poništenja pojedinačne odluke odnosno postupanja kojim je tužitelju nametnuta neka obveza, odgađa izvršenje do pravomoćnosti sudske odluke, uz istovjetnu ovlast suda da odgodi izvršenje te uz zakonom taksativno propisane razloge za isključenja odgodnog učinka.

Članak 27. do 30. – ovim člancima propisano je postupanje suda po primitku tužbe. Sud najprije treba ispitati je li nadležan za postupanje po tužbi, urednost tužbe te postoje li pretpostavke za vođenje upravnog spora. Pri ocjenjivanju pretpostavki za vođenje spora sud će utvrditi da li se postupak može voditi te će rješenjem odbaciti tužbu ako utvrdi da je podnesena nepravovremeno ili prijevremeno, da se pojedinačnom odlukom, postupanjem, ili upravnim ugovorom ne dira u pravo tužitelja ili njegov osobni interes, da se protiv pojedinačne odluke, postupanja ili upravnog akta nije iskoristio pravni lijek, da je sudska zaštita osigurana izvan upravnog spora, da već postoji pravomoćna odluka u

upravnom sporu u istoj stvari ili da je tužba podnesena protiv postupovne odluke. Ovi razlozi ne razlikuju se od razloga za odbacivanje tužbe iz važećeg Zakona.

Članak 31. – ovim člankom određene su granice odlučivanja suda u upravnim sporovima. Sud može odlučivati samo u granicama tužbenog zahtjeva, međutim nije vezan razlozima tužbe. To znači da sud može utvrditi da je u postupku došlo do pogreške i ako na nju tužitelj ne ukazuje, ali uvijek u dijelu odluke, postupanja ili ugovora koji se tužbom pobija. Sud je po službenoj dužnosti obavezan paziti samo na razloge ništavosti odluke odnosno ništetnosti upravnog ugovora.

Članak 32. – prije zakazivanja usmene rasprave sud je dužan kada je god to moguće poduzeti sve potrebne radnje i utvrditi odlučne činjenice, a stranku koja se iz neznanja ne koristi pravima što joj pripadaju prema ovom Zakonu, sud je sukladno načelu pomoći stranci, dužan upozoriti na radnje koje može poduzeti kao i na posljedice njihovog propuštanja.

Članak 33. – ovim člankom propisuje se način na koji je sud obavezan dostaviti tužbu tuženiku i zainteresiranim osobama te rok u kojem su oni ovlašteni podnijeti odgovor na tužbu. Propisivanjem najkraćeg i najdužeg roka za poduzimanje ove radnje nastoji se zaštititi pravo stranke, ali i ubrzati okončanje upravnog postupka. Međutim, određivanje roka prepušteno je sudu u svakom konkretnom slučaju zbog specifičnosti koje se mogu javiti u različitim upravnim stvarima i područjima.

Članak 34. – ovim člankom propisuje se da će sud presudom okončati upravni spor ako tuženik u odgovoru na tužbu ili tijekom upravnog spora prizna tužbeni zahtjev. Kako je u slučaju priznavanja tužbenog zahtjeva daljnje vođenje spora suvišno, jer nema daljnjih nespornih pitanja, ovdje se nalaže sudu da u najkraćem vremenu okonča spor i tako omogućiti strankama što brže ostvarenje prava i pravnih interesa. Međutim u slučaju da tuženik prizna tužbeni zahtjev samo u jednom dijelu a tužitelj prihvati takvo priznanje, sud je dužan nastaviti voditi spor samo o spornim dijelovima tužbenog zahtjeva. I ovime se ograničava opseg daljnjeg vođenja upravnog spora, a time doprinosi njegovom bržem okončanju.

Članak 35. – ovom odredbom Zakon je regulirao specifičnosti u vođenju spora kada je javnopravno tijelo tijekom vođenja spora izmijenilo ili dopunilo pojedinačnu odluku ili je tuženik, tj. javnopravno tijelo, donio odluku ili je postupio po zahtjevu iz tužbe. Tada će ponovo zbog efikasnosti vođenja i okončanja postupka sud pozvati tužitelja da se izjasni prihvaća li novodonesenu, izmijenjenu ili dopunjenu pojedinačnu odluku ili postupanje, odnosno ostaje li kod tužbe i u kojem opsegu. Ako tužitelj nije zadovoljan novodonesenom, izmijenjenom ili dopunjenom odlukom ili postupanjem, sud će u nastavku postupka odlučiti o novoj odluci, njezinom dijelu ili postupanju.

Članak 36. – ovim člankom propisuje se da sud sukladno načelu samostalnosti slobodno ocjenjuje dokaze i utvrđuje činjenice. Sud izvodi dokaze po pravilima kojima je uređeno dokazivanje u parničnom postupku. Izvođenje dokaza u parničnom i upravnom postupku ne bi se trebalo razlikovati pa je pozivanjem na odredbe drugoga zakona izbjegnuto

detaljno propisivanje odredaba koje su već dio hrvatskog pravnoga sustava. Time je ujedno Zakon u pogledu svoje dužine sveden na razumnu i prihvatljivu mjeru, čime se doprinosi razumljivosti, a što je ujedno i jedna od preporuka Europske unije.

Članak 37. – ovim člankom obvezuju se stranke da u tužbi i u odgovoru na tužbu iznesu sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve, predlože sve dokaze potrebne za utvrđivanje činjenica kao i da se izjasne o činjeničnim navodima i dokaznim prijedlozima drugih stranaka. Time bi se sudu trebalo omogućiti da na jednom ročištu, u najkraćem mogućem vremenu riješi spor. Međutim, ukoliko ima ikakvih nedoumica sud može od stranaka zatražiti i izjašnjenje o određenim pitanjima koje se odnose na činjenice ili dokaze koji podupiru njihove tvrdnje, i za izjašnjenje im odrediti primjereni rok čime se ponovo utječe na efikasnost postupanja suda. Konačno, sud efikasnost vođenja postupka treba postići i sprječavanjem zlouporabe procesnih i drugih prava o čemu odlučuje rješenjem. U slučaju opetovane zlouporabe sud može izreći i novčanu kaznu u iznosu od 50% prosječne godišnje bruto plaće ostvarene u Republici Hrvatskoj u prethodnoj godini. Ova odredba predstavlja novinu u upravnosudskom zakonodavstvu jer do sada sud nije imao ovlast izreći novčanu kaznu zbog procesne zlouporabe. Sprječavanjem zlouporabe procesnih prava želi se upozoriti na savjesno i zakonito korištenje procesnih instituta.

Članak 38. – ovim člankom propisuje se obveza dostave isprava kojima raspolaže javnopravno tijelo sudu, čime bi sud u kratkom roku skupio potrebne dokaze kojima raspolažu druga javnopravna tijela i u što kraćem roku mogao utvrditi preostale činjenice i okončati spor. U slučaju da javnopravno tijelo po ponovnom zahtjevu suda, ne dostavi tražene isprave, sud može pozvati čelnika toga tijela ili osobu koju on ovlasti, na sud radi davanja obavijesti o razlozima propuštanja dostave isprava, a može i čelniku tijela izreći odgovarajuću novčanu kaznu. Ovom odredbom nastoji se ojačati međusobna suradnja javnopravnih tijela uopće, a što će u konkretnom slučaju dovesti do vođenja učinkovitog sudskog postupka i suđenja u razumnom roku.

Članak 39. – ovom odredbom učinjen je izuzetak u odnosu na obaveznost vođenja usmene rasprave. Sud može presudom riješiti upravni spor i bez vođenja rasprave u nespornim slučajevima - tužiteljeva priznanja tužbenog zahtjeva u cijelosti, kod rješavanja temeljem pravomoćne presude donesene u posebnoj vrsti postupka utemeljenoj na istovjetnim presudama (tzv.ogledni postupak), te kod sudskog utvrđenja da pojedinačna odluka ili postupanje sadrži nedostatke koji čak sprečavaju daljnju ocjenu zakonitosti. Usmena rasprava nije potrebna niti u slučaju kad su činjenice nesporne, a stranke se izričito izjasne da ne zahtijevaju održavanje rasprave. Kako se ovdje ne utvrđuju sporne činjenice, a strankama je na drugi način omogućeno izjašnjavanje o činjeničnim i pravnim pitanjima, održavanje usmene rasprave samo bi usporavalo vođenje postupka, a ne bi uopće doprinijelo konačnom rješavanju spora, stoga i ova odredba također uvelike doprinosi ubrzanju postupka i omogućuje sudu da okonča upravni spor bez vođenja rasprave. Istovremeno ovo rješenje nije u suprotnosti s načelom usmene rasprave i člankom 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljenih sloboda.

Članak 40. do 42. – ovim odredbama propisana su pravila za vođenje usmene rasprave. Usmena rasprava je javna, a isključenje javnosti moguće je samo iz zakonom propisanih razloga, kao npr. zaštite privatnosti. No rješenje o isključenju javnosti mora biti obrazloženo i javno objavljeno u svrhu zaštite prava stranaka. Odredbe članka 42. propisuju tijek i rukovođenje usmenom raspravom, a koja se u značajnom ne razlikuje od usmene rasprave u parničnom postupku.

Članak 43. do 45. – odredbama ovih članaka propisane su radnje u upravnom sporu i to preinaka tužbe, povlačenje tužbe te prekid i obustava postupka. Odredbom članka 43. dana je mogućnost tužitelju da može preinačiti tužbu do zaključenja rasprave. Preinaka tužbe mora biti u okviru istog predmeta spora, čime se ne daje na značenju do tada poduzetim radnjama suda. Na preinaku tužbe izričito mora pristati tuženik. Međutim, tužba se neće smatrati preinačenom ako je tužitelj samo promijenio pravnu osnovu tužbenog zahtjeva, smanjio tužbeni zahtjev ili promijenio, dopunio ili ispravio pojedine navode, pa se tada tuženik o tome niti ne poziva očitovati. U članku 44. uređeno je povlačenje tužbe. Tužitelj može povući tužbu sve do pravomoćnosti odluke suda, čime je zakonski riješena dvojba oko vremena kada se tužba može povući. Konačno, s ciljem povećanja učinkovitosti poduzimanja procesnih radnji stranaka u sporu predviđena je i mogućnost presumpcije povlačenja tužbe zbog neaktivnosti tužitelja. No, tužitelju je tada pružena zaštita putem žalbe na rješenja o obustavi postupka. Povlačenje tužbe ne može se opozvati čime se ovoj procesnoj radnji dodatno daje na ozbiljnosti. U slučaju povlačenja tužbe sud će rješenjem obustaviti postupak i odlučiti o troškovima postupka. Prekid postupka iz razloga okončanja drugih postupaka koji su od odlučnog značaja za donošenje odluka upravnog suda uređen je odredbom članka 45. ovoga Zakona.

Članak 46. – ovim člankom propisuje se mogućnost izdavanja privremene mjere. Na prijedlog tužitelja sud može izdati privremenu mjeru ako je to nužno da se izbjegne teška i nepopravljiva šteta, a sud ocijeni da je podnositelj prijedloga učinio vjerojatnim opravdanost glavnog razloga.

Članak 47. i 48. – u članku 47. ovoga Zakona propisano je da se podnesci sudu dostavljaju izvan rasprave u pisanom ili elektroničkom obliku. Elektroničkom komunikacijom suda i stranaka ubrzava se vođenje postupka te se ono pojeftinjuje. Podnesci moraju biti razumljivi i sadržavati sve što je potrebno da bi se u svezi s njima moglo postupati, a osobito sadrže oznaku suda, osobno ime, odnosno naziv i adresu stranke, osoba ovlaštenih za zastupanje, predmet spora, sadržaj izjave, te potpis. Ovime se stranke instruiraju da odmah oblikuju razumljive i potpune podneske čime ih sud ne mora pozivati na njihovo ispravljanje. I ovom mjerom povećava se efikasnost vođenja postupka. Dostava se obavlja sukladno pravilima u kojima je dostava uređena u općem upravnom postupku, čime je ova procesna radnja u upravnim i upravnosudskim postupcima unificirana.

Članak 49. – ovaj članak upućuje na računanje rokova koji su propisani ovim zakonom. Ujedno otvara sudu mogućnost da sam prema okolnostima slučaja određuje rokove, kada oni nisu zakonom propisani.

Članak 50. – ovim člankom propisuje se kada je moguće izvršiti povrat u prijašnje stanje. Sud će stranci, na njezin prijedlog, dopustiti da naknadno obavi propuštenu procesnu radnju samo ako ocijeni da su postojali opravdani razlozi za njezino propuštanje. Ako se prijedlog usvoji spor se vraća u ono stanje u kojem se nalazio prije propuštanja te se poništavaju odluke koje je sud zbog i nakon propuštanja donio. Ako je propušten rok za podnošenje prijedloga za povrat u prijašnje stanje, sud neće dopustiti ovaj povrat, čime se inzistira na procesnoj disciplini stranaka.

Članak 51. – odredbe ovoga članka predstavljaju važnu novinu u upravnom sudovanju. Ovaj institut omogućava sudu da od više prvostupanjskih sudskih postupaka kojih su predmeti tužbe iste pravne ili činjenične prirode pred istim sudom izabere jedan, riješi ga te po pravomoćnosti presude u ostalim postupcima donese presudu bez održavanja usmene rasprave. Ovaj institut vrlo je važan kako s aspekta ubrzanja vođenja i okončanja upravnog spora tako i ujednačavanja sudske prakse.

Članak 52. – ovim člankom propisuje se pravo stranke na razgledavanje spisa predmeta kao i pravo stranke da bude obaviještena o tijeku spora. Pristup dijelovima spisa predmeta može se uskratiti samo ako je to nužno zbog zaštite javnog interesa, interesa jedne od stranaka ili interesa drugih osoba. Kao novina uvodi se i mogućnost razgledavanja elektroničkih spisa elektroničkim putem ako su za to osigurani tehnički uvjeti.

Članak 53. – ovim člankom propisuje se da predsjednik vijeća ili sudac pojedinac brinu o održavanju reda tijekom postupka. Ako osoba koja sudjeluje u postupku ometa rad suda i ne postupa po uputama suda za održavanje reda, sud joj može izreći novčanu kaznu u iznosu do 30% prosječne godišnje bruto plaće ostvarene u Republici Hrvatskoj u prethodnoj godini.

Članak 54. do 59. – člankom 54. ovoga Zakona propisuje se da sud o tužbenom zahtjevu odlučuje presudom. Presuda se donosi i objavljuje u ime Republike Hrvatske, a sud presudu donosi prema slobodnom uvjerenju na temelju razmatranja svih pravnih i činjeničnih pitanja. Presuda se može temeljiti samo na činjenicama i dokazima o kojima je strankama dana mogućnost izjašnjavanja, čime se inzistira na zaštiti procesnih prava stranaka u sporu. U odredbi članka 55. ovoga Zakona propisano je da se presuda u pravilu donosi odmah nakon zaključenja glavne rasprave. Također su navedeni slučajevi i ovlasti suda u odlučivanju o predmetu spora. Sud može presudom odbiti tužbeni zahtjev ako utvrdi da je neosnovan (članak 56.) ili usvojiti tužbeni zahtjev ako utvrdi da je pojedinačna odluka javnopravnog tijela nezakonita, ništava ili nije donesena u propisanom roku (članak 57. stavci 1. do 3.). Pri tom sud ima ovlast, ali i obvezu sam riješi upravnu stvar, osim kad to ne može učiniti s obzirom na prirodu stvari ili kad je tuženik rješavao po slobodnoj ocjeni, koja je u hrvatskom pravnom sustavu ekskluzivno pridržana izvršnoj i upravnoj vlasti. Donošenjem reformacijskih umjesto isključivo kasatornih odluka snažno se afirmiraju načela učinkovitosti i donošenja odluka u razumnom roku, i ovo se može smatrati najznačajnijom novinom u što bržem ostvarivanju prava stranaka u upravnim stvarima. Ako sud utvrdi da tuženik nije postupio sukladno propisima, pojedinačnoj odluci ili upravnom ugovoru, presudom će usvojiti

tužbeni zahtjev i naložiti postupanje u roku, a ako je upravni ugovor ništetan ili ga treba iz opravdanih razloga raskinuti, presudom će usvojiti tužbeni zahtjev i ugovor proglasiti ništetnim ili raskinuti.

Sud u upravnom sporu može odlučiti i o novčanim potraživanjima i odrediti obvezu plaćanja zakonskih zateznih kamata od dana nastanka obveze. Ako sud ne može odlučiti o iznosu novčanog potraživanja odlučit će o pravu na isplatu, a o iznosu će odluku donijeti tuženik u roku određenom presudom.

Člankom 59. ovoga Zakona propisano je da sud u okviru tužbenog zahtjeva može odlučiti i o naknadi štete i o povratu stvari. Međutim, ako je tužitelj svojim postupanjem prouzročio ili doprinio nastanku takve štete, sud može odbiti tužbeni zahtjev u pogledu naknade štete i povrata stvari.

Članak 60. do 65. – ovim člancima propisan je sadržaj presude, objava presude, dostava presude, pravni učinak presude, ispravak grešaka u presudi, kao i rješenja kao oblik sudske odluke.

Člankom 60. ovoga Zakona propisano je da presuda mora sadržavati uvod, izreku, obrazloženje i uputu o pravnom lijeku. U obrazloženju sud izlaže zahtjeve stranaka, činjenice koje su iznijele i dokaze koje su predložile, koje činjenice je sud utvrđivao, kada ih je utvrdio, koje je dokaze izvodio i kako ih je ocijenio. Sud će posebno navesti koje odredbe materijalnog prava je primijenio odlučujući u sporu kao i izjasniti se o prijedlozima i prigovorima stranaka o kojima nije iznio razloge tijekom postupka, a što se značajno ne razlikuje od postojeće upravnosudske prakse.

Članak 61. ovoga Zakona propisuje da se presuda objavljuje na ročištu na kojem je rasprava zaključena osim u slučajevima kada je to ovim Zakonom drugačije propisano, čime se također doprinosi brzini okončanja spora. Odredbom ovoga članka propisuje se da se presuda neće objaviti kada nije održana usmena rasprava ili ako su se stranke tako suglasile, što također utječe na efikasnost postupka. Na efikasnost postupka upućuje i odredba prema kojoj ako zbog složenosti predmeta spora sud ne može odlučiti odmah nakon završetka rasprave, objava presude može se odgoditi za najviše 8 dana. Člankom 62. ovoga Zakona propisano je da će se presuda otpremiti strankama u roku od 15 dana od dana objave, čime se ponovo, određivanjem roka prisiljava sud raditi maksimalno učinkovito.

Člankom 63. ovoga Zakona propisuje se pravni učinak presude. Sud je vezan za presudu čim je ona objavljena, a ako nije objavljena čim je otpravljena. Prema strankama presuda proizvodi učinak od dana uredne dostave.

Članak 64. ovoga Zakona propisuje da sud u svako doba rješenjem može ispraviti pogreške u imenima i brojevima, očite pogreške u pisanju i računanju. O ispravljanju presude sud može odlučiti bez izjašnjavanja stranaka, a rješenje o ispravku prilaže se izvorniku i ovjerenim prijepisima presude. Ovdje se dakle radi samo o očitim pogreškama, a ne i o postupovnim i materijalnim propustima u odlučivanju. Niti ovim rješenjima ne odstupa se od postojećih zakonskih rješenja i prakse sudova.

Člankom 65. ovoga Zakona propisuje se u kojim slučajevima sud odlučuje rješenjem ograničavajući donošenje rješenja samo o postupovnim pitanjima. Također se propisuje da rješenje, u svrhu zaštite prava stranaka, mora biti obrazloženo ako se njime odbija prijedlog stranke ili ako se njime rješava o suprotnim prijedlozima stranaka, no ono može biti obrazloženo i u drugim slučajevima kada sud to smatra potrebnim.

Članak 66. - ovim člankom određeni su slučajevi kada stranke protiv presude upravnog suda mogu podnijeti žalbu. Kako dvostupanjsko rješavanje sudskih predmeta (nakon mogućeg dvostupanjskog rješavanja u upravnom postupku) ne bi predstavljalo pravilo koje će nepotrebno odužiti sudski postupak, ovim člankom kroz tzv. „filter“ ograničena je mogućnost ulaganja žalbe protiv svake presude upravnog suda. Visoki upravni sud u žalbenom postupku će nadzirati zakonitost prvostupanjske presude samo kad je (prvostupanjski) sud presudom sam riješio upravnu stvar, a žalitelj tvrdi da je u prvostupanjskom postupku došlo do bitne povrede postupka ili da je sud pogrešno ili nepotpuno utvrdio činjenično stanje. Ovdje je mogućnost ulaganja žalbe uvedena samo kad se odluka suda razlikuje od pojedinačne odluke ili postupanja javnopravnih tijela, jer ako (prvostupanjski) sud odbije tužbu i time posredno potvrdi drugostupanjsku odluku javnopravnog tijela, u istoj se stvari vodilo već tri postupka (prvostupanjski upravni postupak, drugostupanjski upravni postupak po žalbi te prvostupanjski upravni spor. U slučaju da je upravni sud odbijanjem tužbe potvrdio da je odluka zakonita, čini se nepotrebnim, skupim, sporim i neučinkovitim voditi i žalbeni postupak o istoj upravnoj stvari. Međutim, ukoliko je sud svojom odlukom usvojio tužbu i reformacijskom presudom sam riješio upravnu stvar, sve greške do kojih je moglo doći u tom sporu mogu se korigirati u žalbenom postupku pred Visokim upravnim sudom. Žalbeni razlozi dopunjeni su i mogućnošću podnošenja žalbe i zbog odstupanja suda od pravnog shvaćanja Visokog upravnog suda i prakse upravnih sudova, čime se želi istaknuti uloga Visokog upravnog suda kao unifikatora dobre sudske prakse upravnih sudova, a što je i jedna od najvažnijih uloga upravnih sudova toga ranga u državama Europske unije. Dakle, pravo na žalbu je zbog što bržeg odlučivanja o upravnim stvarima reducirano samo na slučajeve kada je sud reformacijskom presudom sam riješio upravnu stvar te zbog odstupanja od pravnih shvaćanja Visokog upravnog suda i ustaljene sudske prakse. U stavku 6. ovoga članka propisano je da žalba ne odgađa izvršenje pobijane presude ali da na prijedlog žalitelja Visoki upravni sud ipak može odgoditi izvršenje presude ako to smatra primjerenim. Ovom se odredbom nije željelo stimulirati stranke u sporu da podnošenjem žalbe odgađaju izvršnost presude bez opravdanih razloga. U nastavku je dana i alternativa sukladno kojoj žalba protiv presude odgađa izvršenje ako je sudska odluka donesena u sporu radi poništenja pojedinačne odluke odnosno postupanja kojim je tužitelju nametnuta neka obveza ili u slučaju kada je to sud tako odlučio, no, žalba ne odgađa izvršenje u predmetima u kojima tužba nema odgodni učinak.

Članak 67. – u ovom članku propisano je da se protiv rješenja suda također može podnijeti žalba samo kada je to propisano ovim Zakonom, a što je u skladu s nemogućnošću pobijanja postupovnih odluka s ciljem ubrzavanja postupka. Međutim, i ovdje stranka može pobijati rješenje u žalbi protiv glavne stvari tj. presude. No, u slučajevima izricanja novčanih kazni, odbacivanja tužbe ili obustave i prekida postupka žalba je predviđena u svrhu zaštite prava građana o čijim se zahtjevima ne odlučuje presudom. Na podnošenje i odlučivanje o žalbi protiv rješenja na odgovarajući način primjenjuju se odredbe o podnošenju i odlučivanju o žalbi protiv presude, čime se u podnošenju žalbe i žalbenom postupku ne stvaraju dva paralelna sustava postupanja. Žalba protiv rješenja ne odgađa izvršenje rješenja osim ako ovim Zakonom nije drugačije propisano., osim kada se žalba ulaže na rješenje kojim se izriče novčana kazna.

Članak 68. – ovim člankom propisuje se mogućnost stranke da se odrekne prava na žalbu od objave presude, a ako presuda nije objavljena od dostave prijepisa presude pa sve do isteka roka za podnošenje žalbe. Stranka može odustati od žalbe do donošenja drugostupanjske presude. Odricanje ili odustanak od žalbe mora biti izričit i ne može se opozvati. Ovim se institutima nastoji otvoriti strankama mogućnost da što skorije dođu do pravomoćne presude ako ne namjeravaju presudu pobijati tužbom.

Članak 69. i 70. – odredbom ovoga članka propisuje se sadržaj žalbe, a čime se kao i u slučaju tužbe želi reducirati broj neurednih žalbi. Navodi se kako razlozi zbog kojih se žalba podnosi moraju biti detaljno obrazloženi, s obzirom da će Visoki upravni sud najprije odlučivati o dopuštenosti žalbe, te da se u žalbi ne mogu iznositi nove činjenice. Žalba se podnosi sudu koji je donio presudu i to u roku od 15 dana od dana dostave presude, čime se ne odstupa od općeg roka za ulaganje žalbe. Žalba se podnosi u dovoljnom broju primjeraka za sve stranke u sporu.

Članak 71.- ovim člankom propisuje se postupanje upravnog suda po žalbi. Upravni sud rješenjem će odbaciti nepravovremenu žalbu odnosno žalbu podnesenu od neovlaštene osobe. U stavku 1. ovoga članka propisan je rok u kojem je sud dužan donijeti rješenje kojim odbacuje žalbu. Relativno kratak rok od 15 dana propisan je kako bi se otklonila mogućnost da se postupanje po žalbi bez opravdanih razloga odugovlači, kada je evidentno da sud po žalbi ne smije postupati. Ako je žalba neuredna sud će također u roku od 15 dana od primitka žalbe posebnim rješenjem pozvati žalitelja da dopuni ili ispravi žalbu i pri tome mu odrediti za to primjereni rok. Ukoliko žalitelj u roku ne postupi po nalogu suda, sud će rješenjem odbaciti žalbu kao neurednu. Ako je žalba uredna upravni sud primjerak žalbe sa svim spisima u roku 8 dana dužan je dostaviti Visokom upravnom sudu.

Članak 72. do 75. – ovim člancima propisano je postupanje Visokog upravnog suda po žalbi, ovlasti Visokog upravnog suda u odlučivanju po žalbi i sadržaj presude Visokog upravnog suda.

Visoki upravni sud u preliminarnim postupcima i bez usmene rasprave rješenjem odlučuje o dopuštenosti ili nedopuštenosti žalbe odnosno da li je žalba izjavljena od ovlaštene osobe i da li je uredna. Visoki upravni sud žalbu će dostaviti svim strankama u sporu i zatražiti u roku od 8 dana da se očituju svojim odgovorom na žalbu. Odgovor na žalbu Visoki upravni sud dužan je bez odgode dostaviti žalitelju.

Visoki upravni sud o žalbi odlučuje na sjednici vijeća i to bez održavanja usmene rasprave. Pravna stečevina Europske unije načelo obvezatnosti usmene rasprave vezuje uz mogućnost da sud u jednom stupnju provede usmenu raspravu, a što je odredbama ovoga Zakona i propisano u prvom stupnju. Održavanjem obvezne usmene rasprave i na drugom stupnju upravnog spora postupak bi se značajno produžio. Međutim, ukoliko Visoki upravni sud smatra da bi za rješavanje žalbenog postupka trebalo provesti usmenu raspravu on ima pravo naložiti njezino provođenje.

Odredba članka 74. ovoga Zakona propisuje ovlasti Visokog upravnog suda kada odlučuje po žalbi. Visoki upravni sud presudom će odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostupanjsku presudu kada utvrdi da ne postoje razlozi zbog kojih se presuda

pobija ili da nisu doveli do drugačije odluke, odnosno Visoki upravni sud će poništiti prvostupanjsku presudu ako utvrdi da je upravni sud počinio u postupanju bitnu povredu pravila postupka, da je nepotpuno i pogrešno utvrdio činjenično stanje ili da je svojom presudom odstupio od pravnog shvaćanja Visokog upravnog suda i prakse upravnih sudova te će sam otkloniti nedostatke i presudom riješiti stvar. Meritorno odlučivanje reformacijskom presudom i ovdje je u funkciji učinkovitosti i okončanja sudskog postupka u razumnom roku.

Na sadržaj presuda Visokog upravnog suda na odgovarajući način primjenjuju se odredbe ovoga Zakona o sadržaju presude, također zbog unifikacije postupanja u upravnom sporu. No, Visoki upravni sud u obrazloženju presude dužan je ocijeniti žalbene navode, te navesti razloge koje je uzeo u obzir pri donošenju odluke.

Članak 76. – ovim člankom propisuje se kada se postupak može ponoviti zbog teških propusta u njegovu vođenju. Upravni spor koji je okončan presudom može se ponoviti na prijedlog stranke iz slijedećih razloga: ako je do odluke suda došlo zbog kaznenog djela suca ili službenika suda, ako se odluka suda temelji na ispravi koja je krivotvorena ili u kojoj je ovjeren neistinit sadržaj ili ako se odluka suda temelji na lažnom iskazu svjedoka, vještaka ili stranke i ako je u donošenju odluke sudjelovao sudac koji je morao biti izuzet. Prijedloga za ponavljanje postupka podnosi se sudu koji je donio presudu najkasnije u roku 30 dana od dana kada je stranka saznala za razlog ponavljanja. Međutim, odredba stavka 2. ovoga članka propisuje i objektivni rok. Nakon proteka jedne godine od pravomoćnosti presude ponavljanje se ne može predložiti iz razloga koji su propisani u točki 3. stavak 1. ovoga članka (izuzeće suca). Time su razlozi za ponavljanje postupka značajno reducirani u odnosu na važeći Zakon, iako ovaj izvanredni pravni lijek nije u značajnoj mjeri drugačije reguliran.

Članak 77. – u ovom članku propisano je što čini troškove spora i kako stranke podmiruju ove troškove. Predloženo je pravilo da svaka stranka prethodno sama podmiruje troškove koje je uzrokovala svojim radnjama, no stranka koja izgubi spor u cijelosti je dužna podmiriti sve troškove spora.

Članak 78. do 80. – ovim člancima propisuje se kada se presuda i rješenje mogu izvršiti. Presuda se može izvršiti kada postane pravomoćna, a rješenje se može izvršiti odmah po saopćenju odnosno dostavi stranci. Izvršenje presude provodi se sukladno pravilima o izvršenju propisanim zakonom kojim se uređuje opći upravni postupak s obzirom da se ovdje radi o izvršenju sudskih odluka ali u upravnim stvarima. ove sudske odluke zamjenjuju pojedinačne odluke javnopravnih tijela te ih je najprimjerenije izvršavati od strane javnopravnih osoba koje su ovlaštene odlučivati u upravnim stvarima i izvršavati ove odluke, prema istim pravilima izvršenja. Međutim, rješenja kao postupovne odluke izvršava sud koji ih je donio, dok se na izvršenje novčanih obveza određenih rješenjem primjenjuju propisi koji se primjenjuju i na sudsko izvršenje.

Članak 81. do 83. – ovim se odredbama u ingerenciju Visokog upravnog suda unosi novi i važan institut – ocjena ustavnosti i zakonitosti općeg akta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnih osoba koje imaju javne ovlasti. Radi se isključivo o općim aktima čije preispitivanje ustavnosti i zakonitosti nije u nadležnosti Ustavnog suda

Republike Hrvatske. Zahtjev za takvu vrstu ocjene ustavnosti i zakonitosti moći će podnijeti stranka kojoj je pojedinačnom odlukom ili postupanjem javnopravnog tijela utemeljenom na osporenom aktu povrijeđeno ili moglo biti povrijeđeno pravo ili pravni interes. U članku 81. propisuje se tko može podnijeti zahtjev za ocjenu ustavnosti i zakonitosti općeg akta, sadržaj zahtjeva, kao i da se zahtjev podnosi Visokom upravnom sudu. Posebno je propisano da spor za ocjenu ustavnosti i zakonitosti može pokrenuti i sam Visoki upravni sud po službenoj dužnosti. U članku 82. propisano je postupanje Visokog upravnog suda po zahtjevu, dok je u članku 83. propisano da Visoki upravni sud o ocjeni ustavnosti i zakonitosti općeg akta odlučuje na javnoj sjednici. Visoki upravni sud može ukinuti opći akt ili pojedine njegove odredbe ako utvrdi da nije suglasan s Ustavom i zakonom. Presuda kojom se opći akt utvrđuje neustavnim ili nezakonitim objavljuje se na isti način kao poništeni ili ukinuti akt, a sud može rješenjem obustaviti spor kada prestanu postojati pretpostavke za vođenje spora ili ako tužitelj odustane od zahtjeva.

Članak 84. i 85. – odredbe ovih članaka upućuju stranke da tijekom spora pred sudom mogu sklopiti nagodbu o predmetu spora. Nagodba se može odnositi na cjelokupni tužbeni zahtjev ili na jedan njegov dio. Uz nagodbu predviđen je i institut mirenja koji se na inicijativu suda stranke upućuju pred vanjskog ili sudskog izmiritelja. Ako se stranke o tome suglase, sud će predmet uputiti izmiritelju i donijeti rješenje kojim se prekida postupak. Protiv ovoga rješenja nije dopuštena žalba a postupak se može nastaviti samo na izričit zahtjev stranke.

Sudska nagodba i mirenje, bez obzira na specifičnost tuženika u upravnom sporu (javnopravno tijelo) također su pravni instituti kojima se i u ovom području nastoji omogućiti brže i učinkovitije rješavanje upravnog spora bez intervencije suda.

Članak 86. – ovim člankom propisuje se da će se svi sudski predmeti koji su zaprimljeni u Upravnom sudu Republike Hrvatske, a koji nisu dovršeni do 31. prosinca 2011. godine, dovršiti će se po odredbama Zakona o upravnim sporovima („Narodne novine“, broj 53/91, 9/92 i 77/92).

Članak 87. – ovim člankom propisuje se da stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o upravnim sporovima („Narodne novine“, broj 53/91, 9/92 i 77/92).

Članak 88. – ovim člankom određuje se da ovaj Zakon stupa na snagu 1. siječnja 2012. godine i da će se objaviti u „Narodnim novinama“.